№ 8.

Agricola

Agricola

P. pp. 8

Se Melden HERRAN Jesusen Christusen Pina/ yleſnouſemus ia taiuaiſen Aſumus / miſte Nelieſt Euangeliſteriſt coghottu.

Stocholmis.

1571

1549.

M. Agricola

BIBLIOTHECA
UNIV. HEIDELB.

Ensin Palma Lauantain Menosta ombi
Lazarusen ylesheretureſt etc.
Johan. xj. xij. Lu.

Historia ia Palma Sunnuntain Heno/ Matt xxj.

Marci xj. Luce xix. Johan xij.

Jnå toisna Peiuene / cosˊka he leheſtuit Jeruſalemin / Bethphagin pein/ leheſ Olio worta/ lehetti Jesus cari henen Opetuſlaſtans ia ſanoi heille/ Menget Kylen ioca ombi teiden edeſſen/ Ja cocta quin te ſinne tuletta/ nin te leudhette ſidhotuna ydhen Asintamman ia Warsan henen tykenens / ionga pále ei wiele yriken Jnhiminen iſtunut ole / pásteket ne / Ja toocat minun tykeni. Ja ios iocu teille iotakin puhupi / nin ſanocat. HERRA neite taruitze / nin hen cochta ne laſkepi / ia tenne lehettepi.

Ne Opetuſlapſet menit / ia leuſit mós ſen Warsan / ſidhottuna wlcona Ouen edes tienharaſa / ia teit ninquin Jesus oli keſtenut. Ja mrotamat iotca ſielle ſeiſoit / ſanoit heille/ Mite te teette pástein site Warsa ? Mutta he ſanoit heille/ ninquin Jesus oli keſkenyt /ia ne ſalleit. Ja he toit ſen asintamman / Ja warsan Jesuſen tyge /ia panit heiden wattens minen pále / ia iſtutit henen ſehen pále.

Mutta caiki ne tapactuit / ſen pále ette teutettemé pideis quin ſanottu on Prophetan cautta ioca ſanopi/ Sanocat Syonin tyterelle

terelle. Ele pelke Syonin tyter / Catzo sinũ Kuningas tulepi sinule hiliainen / istudhen Asintamman päle. Site ennet henen Opetuslapsens ennen ymmerteneet / wan sitte quin Jesus Kirkastettu oli / nin he sen muistit / ette sencaltainen oli heneste kirioitettu / ia se oli henelle techty.

Nin palio weki iotca Juhlalle ylesmennyt olit / culit ette Jesus tuli Jerusalemin poleen / otit he Palmunt oxia / ia wloslexit hede wastan. Tuli mõs palio Jwttan canssa Herrã mõte Betaniaska / iotca peiue ennen sinne iooßnuet olit / ei waiuoin Jesusta / mutta mõs Lazaraska nekemähän ionga hen kolehista ylesheretenyt oli. Mutta se Canssa ioca henen cansans oli cosca hen Lazarusen haudhaska wlos cuzui ia kolehista ylesheretti euhkesit site tõte / sentedhen keuit mõs ne Canssat henen waskans / ette he culit henen tehnyen semmotoiset merkit.

Nin sanoit ne Phariseuset keskenens / te nätte ettei te miten toimita / catzo coko Mailma iorepi henen ielkeense. Mutta palio Canssa haiotit heiden waattensa tielle / Ja monicadhat oxia carsit puista ia haiotit tielle.

Ja quin hen io leheskui / ia waelsi alaspein Oliomäelde / rupeisi se Canssa ioca edellekeui ia iotca seurasit / ia coko Opetuslasten ioucko Iloitẽ kiittemen Jumalata surella änelle caikein auwin ylitze iotca he nehneet olit sanodhen. Hosianna Dauidin poialle / hyuesti siugnattu olcon se ioca tule Kuningassa Herrã Nimehen / Hyuestisiugnattu olcon meiden Jsen Dauidin waldakunda / ioca Herran nimehen tulepi. Hosianna korkiuxesa / Rauha olkon taiuaasa / ia Cunnia korkiuxesa.

Ja mutomat Phariseusist iotca olit Canssan seas / sanoit henelle / Mestari / Aseta sinun Opetuslapses. Hen waskasi ia sanoi hille / Mine sanon teille / Jos nämet waickeneuat / cocta Kiuet pite hutaman.

Ja quin hen leheskui / catzoi hen Caupungin päle / ia idki henen ylitzens ia sanoi / O ios sinekin tiedeisit / nin sine aiatteliisit telle tosin aiallas / mitke sinun Rauhaas sopis. Mutta nyt ne ouat ketketyt sinun silmeis edest. Sille ette ne peiuet pite tuleman

sinun

ſinun ylitzes / ette ſinun Wiholiſes ymberinſkantzauat ſinun / ia piritenet ſinun / ia ahdiſtauat ſinun iocakulmalda / ia mahan taſoittauat ſinun / ia ſinun Lapſes iotca ſinuſſa ouat / Ja eiuet iã te ſinuſa Kiue Kiuen pãle / ſenwori ettet ſine tundenut ſinun etzikos aica.

Olit mõs mwtamat Grekit heiſte / iotca olit yleſmennect Juhlana rukoelman. Ne ſis menit Philippuſen tyge / ioca oli Bethſaidaſt Galilean malda / ia rucolit hende ſanoden / Herra / me tadhoma nedhe Jeſuſta. Philippus tuli ia ſanoi ſen Andreaſelle. Taas Andreas ia Philippus ſanoit ſen Jeſuſelle. Nin Jeſus waſtaſi heite ia ſanoi / Se aica on tullut ette Jnhimiſen poica pite Kircaſtettaman.

Totiſeſt Totiſeſt ſanon mine teille / Ellei Niſun iyue mahan heitetty / coole / nin ſe iepi yrinens. Waan ios hen coole / nin hen palio Hedhelme canda. Joca Hengens Racaſta / hen ſen cadhot tapi. Ja ioca Hengens wihapi teſſe Mailmas / hen ſen ketkepi ijancaikiſen Elemen. Joca minua paluele ſe ſeuratkan minua / Ja cuſſa mine olen / ſielle pite mõs minun Paluelian oleman. Ja ioca minua paluelepi / ſite minun Jſen pite cunnioitzeman.

Nyt ombi minun Sielun murehiſans. Ja mite minun pite ſanoman? Jſe auta minua teſte hetkeſte. Quitengin mine olen ſenteden tullut tehen hetkeen. Jſe kirkaſta ſinun Nimes. Nin tuli ãni Taiuaſt ia ſanoi / Mine olen ſen kircaſtanut / ia tadon wiele nyt kircaſta. Nin ſanoi ſe Canſſa quin leſſe ſeiſoi ia cwli / Pitkenen paucku. Ne mwdh ſanoit / Engeli hende puhutteli. Jeſus waſtaſi ia ſanoi / Ei teme ãni tullut minun tecteni / waan teiden tedhen.

Nyt Domio kieupi temen Mailman ylitze. Nyt temen Mailman Pãmies pite wlosheitettemen / Ja ios mine maaſta yleſnoſtetan / nin mine wedhen caiki minun tykeni. Mutta ſen hen ſanoi merckiten mille coolemalla henen piti cooleman. Nin Canſſa waſtaſi hende / Me olema Laiſta cwlleet / ette Chriſtus ijancaikiſeſta pyſy / ia quinga ſis ſine ſanot / Se Jnhimiſen Poica pite yleſnoſtettaman? Cuca ſe Jnhimiſen Poica on? Nin ſanoi

Jesus heille / Wiele wehen aica Walkeus ombi teden cansan / Waeldacat nincauuan quin teille Walkius on / ettei pimeys teite käsiteisi. Joca pimies waelda / ei hen tiedhe cuhunga hen mene. Wskocat Walkeuden päle / nincauuan quin walkeus teille onopi / Senpäle / ette te madhaisit olla walkeuden Lapset.

Ja quin hen siseltuli Jerusalemijn / hämmestui coco caupungi sanodhen / Cuca ombi teme? Nin canssat sanoit / Teme on Jesus se Propheta Nazaretist Galilean malda. Ja Jesus siselle keui Jumalan Templijn / ia wlosaioi caicki myiet ia ostaiat Templist. Ja nijnen waiechtaiadhen peudhet ia mettisten caupitzhain istuimet hen cukisti. Ja sanoi heille / Kirioitettu on / Minun hoonen pite ruckus hooneri cutzuttaman / mutta te oletta sen tehnyet Röueriten loolari. Ja edheskenit henen tygens sockiat ia onduuat Templis / ia hen paransi heite.

Coska nyt Pappein pämiehet ia Kirianoppenuet näghit ne ihmeet iotca hen teki / ia lapset Templis hwtauan ia sanouan / Hosianna Dauidin Poialle / Närkestyit he / ia sanoit henelle / Cwlecos mite näme sanouat? Nin Jesus sanoi heille / Mixengä / Ette tekö te coskan lukenuuet. Lasten ia imeweisten suusta olet sine kitoxen teutenyt? Ja hen lowui heiste / ia wlosmeni caupungista Bethanian / Ja iei sinne Cadhen toistakymmenen cansa Judasten edheste lymyhyn.

Ja waicka hen teki nin monda Mercki heiden edesens / einet he quitenga wskoneet henen pälens / Ette se Puhe pideis teutettemen / ionga Esaias Propheta sanoi / HERRA Cuca wskoi meidhen sarnan / ia kelle ombi HERRAN Käsiwarsi ilmoitettu? Senteden einet he tainet wsko / Sille ette Esaias ombi taas sano nut. Hen ombi sogaissut heiden Silmense / ia heiden Sydhemens padhuttanut / ettei heiden pide näkemen Silmillens / eikä Sydhemellens ymmertemen / ia heitens palauttaman / ia mine heite parannaisin. Nämet sanoi Esaias / coska hen näki henen Cunnians / ia puhui henest. Quitengin monda mös nijste Ylimisist wskoit henen pälens / waan minen Phariseusten tedhen einet he site tunnustaneet / ettei he olisi Pannan culutetudh. Sille he

Racasit

Racaſtit enämin Jnhimiſten Cunniata / quin Jumalan Cunniata.

Palma Hanantain Heno.

Matt. xxi. Marci xi.

A toiſna peiuen koſka he wloſlexit Bethaniaſta / Jſoiſi hen. Ja hen näki Ficonapwn tambana tieſte / iolla lehdet olit. Nin hen leheſkeui ios hen iotaki heneſſe leutenut olis / ia ei leunyt heneſſe mwta quin lehdet Sille ei ollut wiele Ficunain aica. Ja Jeſus ſanoi henelle / elken ikenenſe temen pereſte ſinuſta hedelmete caſuako / ia elken kenke ſinuſta ſökö ijancaikiſeſta. Ja henen Opetuſlapſensa cwlit ſen. Ja Ficunapw cocta quiuettui.

Ja he tulit Jeruſalemijn / Ja Jeſus ſiſſellekeui Templijn / ia rupeiſi wlosaiaman caupitziat ia oſtauat Templis ia waiectaiain peydhet ia Mettiſtes myiein iſtumet hen cukiſti / ia ei hen ſallinut ette iocu piti candaman iotaki Templin lepize. Ja hen opetti ia ſanoi heille / Eiko kirioitettu ole: Minun honen pite cutzuttaman rukos honeri caikelle Canſſalle / mutta te olett henen tehneet röuerein lolari.

Ja Kirian oppenuet ia Pappein pämiehet cwlit ſen / nin he etzit quinga he henen hucutoiſit / Sille he pelkeſit hende ette coko canſa imecteli henen opetuſtanſa. Ja quin io ectoo oli / wloſimeni Jeſus Caupungiſta.

Peiuelle hen opetti Templiſe / mutta ectona hen wlosmeni ia yliöte oli Oliio worella. Ja caiki Canſſa warahin tuli henen tygenſe Templin hende culemaan.

Yri Chriſtuſen Sarna tenepene tapactunut Jo. xij.

Mutta Jeſus hwſi ia ia ſanoi / Joca Wſko minun päleni / ei ſe wſko minun päleni / waan ſen päle ioca minun lehetti. Ja ioca minun näke / hen näke ſen ioca minun lehetti. Mine tulin Mailman ydheri Walkeydheri / ette Jocainen quin Minun päleni

leni wsko / ei pide pimies oleman. Ja ioca minun Sanani ecole / ia ei wsko / em mine hende Domitze / Sille etten mine tullut Mailma Domitzeman / waan mailma wapactaman. Joca minun ylencatzo / ia ei ota minun Sanoiani / henelle ombi se ioca henen Domitze. Se pube ionga mine puhuin / pite henen Domitzeman wimeisne peiuene. Sille ettei mine ole itzestceni puhunut / waan Jse ioca minun lehetti / se on minulle keskyn andanut / mite minun tekemen ia puhuman pite. Ja mine tiedhen / Ette henen Keskyns ombi ijancaikinen Eleme. Senteden mite mine puhun / sen mine puhun nin quin Jse ombi minulle sanonut.

Tystakin meno ielkin Palma Sunnuntakin. Matt xxij. Marci xj. Luce xx.

A quin he homeneltain ohitzekeuit / neit he Ficunapwn quiuetuxi iurinensa / ia Petari muisti ia sanoi henelle / Rabbi / catzos se Ficunapw iongas kiros it ombi quiuettu. Ne mwt sanoit / quinga se cocta quiuettui. Jesus waskasi ia sanoi heille / wskalca Jumalan tyge Totisest sanon mine teille / Jos teille wsko olis / ia ette epeilisi / ette te waiuon tete tekisi quin Ficunapwn tapactui / Mutta mos ioca sanois worelle / Temma sinus ia laske itzes merehen / ia ei epeile henen sydhemesens mutta wskopi tapactuan sen mite hen sanois / nin henelle tapactu mite hen sanois. Senteden sanon mine teille Mite te rukoellen anotta / wskocat teiden sauame / nin se tulepi teille. Ja coska te seisotta ia rukoletta / nin anderi andacat ios te ille iotakin on iongun wastan / Senpale ette teiden Jsenne ioca ombi taiuaisa / teille mos rikoxet anderi annais.

Ja he tulit taas Jerusalemijn / Ja quin hen keui Templisse / ia opetti Canssa / ia sarnas Euangeliumi / Tulit henen tygense Pappein pamiehet ia Kirian oppenuet / ia Canssan wanhimat ia sanoit henelle / Mille woimalla sine neite teet? ia cuca sinun annoi temen woiman ette sine neite teet? Nin Jesus wastaten sanoi heille wies-

lle wielepe mineki kysyn mös iotakin teilde/ ia waſtateat minu/ nin mine ſanon teille mille woimalla mine neite teen. Johanneſen Caſte oliko hē taiuahaſt eli inhimiſilde: waſtatca minua Nin he aiattelit keſkenens ſanoden/ Jos me ſanom taiuahaſt. Nin hen ſanopi / Mingeteden ette te wſkonuat hende. Mutta ios me ſanomma / Inhimiſiſt / Nin me pelkeme Canſſa / Sille ette caiki pidhit Johanneſen ette hen oli totiſeſta Propheta. Ja waſtaſit ſanoden Jeſuſelle / Emme me tiedhe. Ja Jeſus waſtaſi ia ſanoi heille / em mineke ſano teille mille woimalla mine neite teen.

Summa Colmeſta Euangeliſtaſt mite enembi ſanottu ombi tene Tyſtaina / iotca me iergeſtens madham lukia P. Mattheuſen/ Marcuſen ia Lucan. Euangeliumiſt.

NIn hen rupeſi wertauxilla puhuman/ Enſin cadheſta poiaſta Matt. 21.

Winatarhaſta. jbidem.

Kuningan heihin cutzutuiſta Matt. 22.

Keiſarin weroſto. jbidem.

Sadduſeuſiſta iotca kielteuet ylesnouſemiſen.

Lain openueſt ioca kyſyi ſurinda käſkye. jbidem.

Phariſeuſten ia Kirianoppenutten ſoimauxeſta Matt. 23.

Sijte leſkeſte ioca cari Ropoia wffrari Luce. 21.

Sijte perehen iſenneſte ioca waluo henen honces ylitze Matt 24.

Mailman lopuſta ia Jeruſalemin turmeluxeſta Matt 24.

Wſkoliſeſta ia wiſuſta peren haltiaſta Matt 24.

Nijſte kymmeneſte neitzeſte Matt 25.

Nijſte paluelioiſta iotca leiuiſket otit. jbidem.

Wimeiſeſte Domio peiueſtete. jbidem.

Keskimicon Meno.

Meiden HERRAN Jesusen Christusen Pyhä Melien Euangelistan Jelkin.

JIn leheſtui sis Makian leinen Juhla peiue/ ioca cutzutan Päsieinen/ Ja sanoi Jesus henen Opetuslapsillens/ Te tiedhette ette cadhen peiuen pereſte tulepi Päsieinen. Ja inhimisen poica pite ylenannettaman Riſtinnaulitta.

Silloin cocounsit Pappein pämiehet / ia kirian oppenuet / ia Canssan wanhimat / siehen ylimeisen Papin salijn / ioca cutzuttin Caiphas ia neuuo pidhit quinga he Jesusen caualuxilla kiniotaisit ia tappaisit/ Sille he pelkesit Canssa/nin he sanoit. Ey iuhlapeiuene /ettei capina tule Canssasa.

Ja cosca nyt Jesus oli Bethanias sen spitalisen Simonin honesa / edheskeui yri waimo henen tygense/ iolla oli yri clasi turmelematoinda ia calliſta Narduſen woijdhetta / ia hen serki clasin / ia wodhatti henen päens päle henen atreoidhesansa/ Cosca mutamat sen neit / nerckestyit he ia sanoit / Mihinge teme woiteen haskaus / Sille se woidhe olis taittu myte enempen quin colmeen satan peningijn ia annetta waiuasten / Ja he napisit hende waskan. Mutta coska Jesus sen ymmersi sanoi hen heille / Sallicat hende rauhasa / mixi te hende waiuatta? hen on tehnyt hyuen tden minun coctani / Sille aina teille ombi waiuaset tykenenne /ia cosca ikenens te tadhotta/ saatta te heien hyue tedhe. Mutta em mine teille aina ole/ Teme teki mite hen woi. Hen ennetti woiteleman minun runijni hautamiseri. Totiseſta mine sanon teille/ cussa teme Euangelium saarnatan caikesa mailmas / tete mös pite saarnattaman / iota hen teki / henen muistoxens.

Nin Sathanas sisellemeni Judasen / ionga lica nimi oli Iſcharioth /ioca oli ninen cadhentoistakymmenen luguſta / Ja hen poismeni / ia puhui ylimeijsten Pappein / ia pämiesten cansa /

ette hen-

ette hen petteis henen heille/ia ſanoi. Mite te tadhotta minun an=
da/ia mine henen teille ſaatan: Quin he ſen cwlit/ihaſtuit he/ia
mereſit henelle colmetkymende hopia pennigi andaxenſa/Nin hē
lupaſi ſen. Ja ſijte aigaſta etzi hē tila hende petterens heille ilman
tohuta. Nin enſimeiſſe Makian Leiuen peijuene iolla Pāſieijs
lammas wffratin edeskeuit Opetuſlapſet Jeſuſen tege / ſano=
dhen/Cuſſa ſine tadhot ette me walmiſtāma ſinun ſōdhexes Pā=
ſieis lamban: Ja hen wloſlehetti Petarin / ia Johanneſen / ia
ſanoi. Mengette Caupugin/catzos / coſka the ſiſelletulette / coh=
tapi teiden yri Jnhiminen/candaua weſi cruſia/noudhattaca hen
de ſihen honeſen /quin hen ſiſellemenepi /Ja ſanocat pereniſenel=
le/ Meſtari ſanopi ſinulle. Minun aican ombi leſne Mine tadon
ſinū tykenes Pāſieiſte pite/Cuſa ōbi weraſten hone: cunga ſiſelle
mine Opetuſlaſteni canſa Pāſieis lamban ſōōn: Ja hen oſottapi
teille ſuren ſalūn/ leuitetyn ia walmiſtetun. Sielle walmiſtaca mei=
den eteen. He menit ſinne / ia tulit caupungin / ia leuſit nin quin
hen olkin ſanonut heille/ia walmiſtit Pāſieis lanbaan Ninquin
io ecto oli / tuli hen ia iſtui peudhelle / cadhentoiſtakymmenen
canſa / Ja quin he iſtuit ia ſōit/ ſanoi Jeſus/ Mine olen halulla
halanut ſōdhe tete Pāſieis lammaſta teidhen canſana ennen
quin mine kerſin / Sille mine ſanon teille / Em mine ſōō ſillen he
neſte enēbi /ſiehēaſti quin ſe teuteten Jumalā waldakūnaſa. Ja
hē otti Calkin/kijtti ia ſanoi/ottacat teme/ia iakacat teiden keſke=
nen/ſille mine ſanō teille/etten mine ioo teſte Winapuun hedhel=
meſte/ſihēaſti quin Jumalā waldakūda tulepi/ ſine peiuene coſca
mine ſen wdhen ioon teiden cāſan/minun Jſeni waldakunnas.

Ja heiden ſōdheſens / Sine ōne/iona hen petettin / Otti
HERRA Jeſus leiuen / kijtti / murſi / ia annoi Opetuſlaſtens/
ia ſanoi / Ottacat / ſoket / TEme ombi minun Rumin ioca tei=
dhen edheſten annetan / Se tehkette minun muiſtoreni. Samal=
la moto otti hen mōs Calkin/ echtoliſen ielkin / kijtti / annoi ſen
heille ia ſanoi. Jocat teſte caiki. Teme Calki ombi ſe wſi Teſta=
menti minun wereſeni / ioca teiden / ia monen edheſte wloſuo=
dhatettan ſyndein andexiandamiſexi. Techkette ſe / nin wſein

quin te iootta / minun muiſtoreni / Ja he ioidh caiki ſiſte.

Mutta ennen päſeis Juhla / quin Jeſus tieſi ette henen hetkens tullut oli / ette henen piti teſte Mailmaſt menemen Iſen tyge / Coſka hen oli Racaſtanut ne omans iotca Mailmas olit / nin hen Racaſti heite haman loppun aſti. Ja Ecteliſen ielken / Coſka io Perkele oli Judan Simonin Iſchariothin Sydhemen ſiſelle lyckenyt / ette hen piti henen pettemen / Tieſi Jeſus / ette henelle Iſe oli caiki käſin andanut / ia ette hen oli Jumalaſt wloſlechtenyt / Ja Jumalan tyge menemen / Nouſi hen yles Ectoliſelda / rijſſui Waatteins / ia otti Eſilinan / ia wõtti henens. Sijtte hen pani Wettä Waſtimalian / Rupeſi peſemen Petuſ laſtens Jalcoia / ia quiuaſi ne ſille Eſilinalla iolla hen oli wõtetty.

Nin hen tuli ſis Simon Petarin tyge / ia ſanoi henelle Petari / HERRA / Sinekõ minun Jalkani peſet? Jeſus waſtaſi ia ſanoi henelle / Mite mine teen / et ſine ſite nyt tiedhe / mutta teſte edes ſine ſaadh ſen tiete. Nin ſanoi Petari henelle / Ei ikenens ſine peſe minun Jalcoiani. Waſtaſi hende JESus / Ellei mine ſinua peſe / nin ei ole ſinulla oſa minun canſani. Sanoi henelle Simon Petari / HERRA / ei waiwoin minun Jalcoiani / mutta mõs Kädhet ia pään. Sanoi Jeſus henelle / Joca peſty on ei ſe taruitze / paizi ette Jalghat peſten / waan hen ombi cokonans puhdas. Ja te oletta puchtat / ei quitengan caiki. Sille hen tieſi kylle Petteiens / ſenteden hen ſanoi ette te ole caiki puchtat.

Sittequin hen peſnyt oli heiden Jalgans / Otti hen wattens / ia iſtui iellens / ia ſanoi taas heille / Tiedhettekõ mite mine teille tehnyt olẽ? Te cutzutta minun Meſtariti ia Herrati / ia te ſanotta oikein / Sille ette mine olengi. Jos Mine nyt / ioca olen teiden HERRAN ia Meſtarin / olen teille Jalghat peſnyt / Nin mõs teiden pite keſkenen toinen toiſens Jalghat peſemen / Sille mine annoin teille Eſicuuan / ette te nin teettä / quin mineki teille tein. Totiſeſt totiſeſt ſanon mine teille / ei ole Paluelia ſwrembi henẽ Herranſa / eikä Lehetoſſana ſwrembi / quin ſe ioca ſen lehetti.

Jos te neite tiedette / autuat te oletta / ios te nijte teette. Em

mine

mine caikista teiste puhu / mine tieden iotca mine woloswalitzin. Mutta ette Ramattu pite teutettemen / Joca sõpi Leipe minun cansani / hen tallasi minun Jalgallans. Nyt mine sanon teille / ennenquin se tapactu / ette quin se tapactanut on / pite teiden wskoman / ette Mine se olen. Totiset totiset sanon mine teille / Joca coria kenen ikenens mine leheten / se minun coriapi / Mutta ioca minun coria / hen coriapi sen ioca minun lehetti.

Coska Jesus nemet oli sanonut / cauhistui hen hengese / ia to dhisti / ia sanoi / Totiset totiset sanon mine teille / Ette yxi teiste ombi minun petteue. Catzo minun petteieni kãsi ombi peudhelle minun cansani.

Nin Opetuslapset tulit sangen murhesans / catzelit toinen toisens pãle / Ja epãlit keste hen sanoi. Ja he rupesit keskenens kysymen / cuka se sijttekin olis heiden seasans ioca sen olis tekeue. Ja sanoit henelle yxi toisen ielkin / HERRA / lienengõ mine se? Hen waskasi ia sanoi / Yxi cadhesta toistakymmeneste / ioca minun cansani fatin rupeilepi / se ombi minun petteue.

Se Jnhimisen poica tosin mene / quin kirioitettu ia pãtetty ombi heneste / quitengin we sen Jnhimisen / ionga cautta Jnhimisen poica peteten / Se olis parembi hãnelle ettei se Jnhiminen syndynyt olisi / Nin waskasi Judas ioca henen petti ia sanoi / Mestari / Olengo mine se. Hen sanoi henelle / Sinepe sen sanoit.

Ja nin oli yxi Jesusen Opetuslapsist / ioca atrioizi henen helmasans / iota Jesus Racasti. Henelle sis Simon Petari wijttasi / ette henen piti kysymen cuca se oli iosta hen puhui. Coska hen nyt macasi Jesusen Rinnalla / sanoi hen henelle / HERRA / cuca se ombi? Jesus waskasi / Se ombi iolle mine sen castetun palan cocotan. Ja quin hen oli castanut Leiuen / annoi hen sen Judan Simonin Jschariothin. Ja sen Palan ielken meni Perkele henen sisellens.

Nin sanoi Jesus henelle / Mites teet / tee sen pikemin. Mutta ei yxiken mijste iotca artioizit / ymmertenyt mihinge hen site sanoi / Nwtomat lwlit / sille ette Judasella oli Cuckaro / ette Jesus oli sanonut henelle / Osta mite taruitan Juhla peiuen warari / eli ios

eli ios henen piti iotakin waiwasten andaman / Coska hen sis sen palan ottanut oli / meni hen cocta wlos / Ja Gᵉᵈ oli.

Coska sis Judas oli wlosmennyt / Nin tuli ryta heiden wã lilens / Cuca heiste Swrin piti oleman. Nin sanoi hen heille / Ma ilmaiset Kuningat wallitzenat / ia ne Waldamiehet cutzutan Armoliseri Herraxi. Mutta ette te nin / waan cuca teiste Swrin ombi / se olcon ninquin Noorin / Ja ioca Nimeinen ombi / se olcon ninquin Paluelia / Sille cumbi Swrembi on: Se ioca atrioize / taicka se ioca paluele: Eikõ se ioca atrioize: Mutta mine olen teiden keskellen / ninquin Paluelia. Mutta te oletta ne / iotca minun kiusauxisani pysytte minun cansani. Ja mine sãdhen teille Waldakunnan / ninquin minun Isen sãsi minulle / ette teiden pite sõmen ia ioman minun Peuteni pãle / minun Waldakunnasani / ia istuman Istuimella / ia domitzeman Caxitoistakymende Israelin Sucukunda.

Nin sanoi taas Jesus / Nyt Inhimisen poica ombi kircastettu / ia Jumala ombi kirkastettu henen cauttans / Jos nyt Jumala ombi kircastettu henen cauttans / Nin pite mõs Jumalan hende kircastaman itzesens / ia pian kircastapi henen.

Rackat Lapsucaiset / Mine olen wiele yrielde teiden tykenen / Te oletta minua etzineet / Ja ninquin mine sanoin Juttaille / Ette te woi sinne tulla cuhunga mine menen / Nin sanon mine nyt teille. Wohen kãskyn ainan mine teille / ette te Racastatta keskenen / ninquin mine teite Racastin / Senpãle / ette te Racastat mõs teite keskenen. Sũte iocainen tundepi / ette te oletta minun Opetuslapseni / ios te pidhette ychteizen Rackauden keskenen.

Nin sanoi Simon Petari henelle / Herra / cuhungas menet: Wastasi Jesus hende / Cuhunga mine menen / eppes woi minua nyt sewrata / Mutta testedes sine noudhatat. Sanoi Petari henelle / HERRA / mixei mine nyt woi sinua noudhatta: Mine panen Hengeni sinun edestes. Jesus wastasi hende / Panecos Henges minun edesteni: Simon / Simon / catzo Satanas on teite pytenyt seulorens / ninquin Nisuia. Waan mine rucolin sinun edestens / ettei sinun Wskos puuttuman pide. Ja quin sine

tolla-

tollainki palaiat/ nin wahwista sinun Weljäs. Nin hen sanoi henelle / HERRA / mine olen walmis sinun cansas Fangiuxen ia Coleman menemen. Nin hen sanoi henelle/ Totiest totiest sanon mine sinulle Petari/ Eiswinga laula tenepene Cuckoi ennen quin sine colmasti minun kiellet ett tundeuas minua.

Ja hen sanoi heille/ Coska mine lehetin teijen ilman Säkite/ ia Taskuta ia Kengete / puuttuico teilde miten? Nin he sanoit / Ei miten. Nin hen sanoi heille / Waan nyt / iolla Säcki ombi/ ottacan sen / Samalmoto mös Taskun/ ia iolla ei ole/ hen myyken Hamens / ia ostacan Miecan. Sille mine sanon teille / Ette wiele nyt se quin kirioitettu ombi / pite minus teutettemen / Hen on pahointekiein cansa luettu/ Sille mite minust kirioitettu ombi/ nijlle ombi Loppu. Nin he sanoit / HERRA / catzo / tesse ombi capi Miecka. Nin sanoi hen heille / Kylle sine ombi.

Nyt tule se lohulinen sarna ionga Jesus Ectolisen ielkin piti Opetuslastens edhes, quin Johannes yrinens kirioitti. ioska merkiten etteij hen huckan Christusen rinnalla leuennyt.

XIIII Lucu.

IA hen sanoi Opetuslapsillens / Elken teiden Sydhemen wauactuco. Wskottaco Jumalan päle / nin te mös wskot minun päleni. Minun Jseni Hones ouat monda Asuinsia. Ellei nin olisi/ Nin mine sanoisin teille / Mine menen walmistaman teille Sia. Ja waicka mine poismenen / walmistaman teille Sia / quitengin mine iellens tulen / ia otan teidhet minun tykeni / Ette cussa mine olen/ sielle mös pite teidhen oleman. Ja cuhunga mine menen / te tiedhette / ia sen tien te tiedhette.

Sanoi henelle Thomas/ HERRA / emme me tiedhe cuhun Jos menet / ia quinga me taidham tien tiete? Jesus sanoi henelle/

Mine

Mine olen se Tie / ia Totuus / ia Eleme. Eikengen tule Jsen tyge / waan Minun cauttani. Jos te Minun tundisit / nin te tosin tundisitta mös minū Jseni. Ja nyt te tunnetta henen ia te neitte henen. Philippus sanoi henelle / ⁊ ERRA / osota meille Jse / ia me tydhyme. Jesus sanoi henelle / Mine olen nincauuan teiden tykenen / ia ett sine tunne minua ? Philippe / Joca Minun näke / hen mös Jsen näke / Ja quingas sanot / Osota meille Jse ? Etkös wsko / ette mine olen Jsese / ia Jse Minus ? Ne sanat iotca mine teille puhun / em mine itzesteni puhu / Mutta Jse ioca minus on / hen töödh teke. Wskocat minua / ette mine olen Jsese / ia Jse minus. Eli wskocat minua minē Tõiden tedhē iotca mine teen.

Totisest totisest sanon mine teille / Joca wsko minun päleni / ne töödh iotca mine teen / henen pite mös tekemen / ia wiele swrembita hen tekepi / Sille ette mine menen Jsen tyge / ia mite te Rucoletta Jse minun Nimeeni sen mine teen / Sen päle ette Jse pite cunnioitettaman Poian cautta. Mite te anotta minun Nimeni cautta sen mine teen.

Jos te Racastatte minua / min piteke minun Keskyni / Ja minun pite Rucoleman Jse / ia henen pite andaman teille toisen Lohuttaian / ette henen pite oleman teiden cansan ijancaikisest / totudhen Hengen / iota ei Mailma taidha sadha. Sille ettei he näe hende / eike mös hende tunne. Mutta te tunnetta henen / sille hen pysy teiden tykenen / ia pite teisse oleman / Em mine iete teite Oruoixi / / Mine tulen teiden tygen.

Wiele yrielde / ia ei Mailma sillen minua näe / mutta te näet te minun / Sille ette mine elen / ia teiden pite mös elemen. Sine peiuen teiden pite ymertemen / ette mine olen Jseseni / ia te minus / ia mine teisse.

Jolla minun Keskyni ouat ia ketke ne / se on se ioca minua Rakasta. Mutta ioca Racasta minua / hen Racastetan minun Jseldeni. Ja mine tadon hende Racasta / ia mine ilmoitan itzeni henelle. Sanoi henelle Judas / ei se Jschariotes / ⁊ ERRA mite se sis ombi ettes tadhot itzes meille ilmoita / ia ei Mailmalle ? Wastasi Jesus ia sanoi henelle / Joca minua Racasta / se pitepi

minun

minun ſanani / Ja minun Iſen Racaſtapi hende / ia me tulema henen tygens / ia teem Aſumiſen henen tykenens. Mutta ioca ei Racaſta minua ei ſe minun ſanoiani ketke. Ja ne ſanat iotca te cwletta ei ole minun / waan Iſen / ioca minun lehetti.

Neite mine olen puhunut teille / olleſani teiden tykenen. Mutta Lohduttaia ſe Pyhe hengi ionga Iſe pite lehettemen minun Nimeheni / ſe teillen caiki opetapi / Ja ſe muiſtutapi teillen caikine / iotca mine olen teille ſanonut. Rauhan mine ieten teille / Minun rauhani mine annan teille. Em mine anna teille ninquin Maailma andapi. Elken teiden ſydemen wawachtuco / elken mõs pelieſtykõ. Te culitta ette mine ſanoin teille / Mine menen pois / ia tulen taas teiden tygenne. Jos te minua Racaſtaiſitta / nin te toſin iloitziſitta ette mine ſanoin / Mine menen Iſen tyge / Sille ette Iſe ombi ſurembi minua / Ja nyt mine ſanoin teille / ennenquin ſe tapactupi / ſenpãle / ette teiden pite wſkoman / coſka ſe tapactanut on.

Teſtedes em mine palio puhu teiden canſanna / Sille ette temen Mailman pãmies tulepi / ia ei ole henelle miten minus. Waan ſenpãle / ette Mailman pite tundeman / iotta mine Racaſtan Iſe / ia quin Iſe annoi minulle keſkyn nin mine teen. Nieſnoſkat / Ja mengem me tãlde.

XV Eucu.

MIne olen ſe totinen Winapuu / ia minun Iſen ombi Winatarhanhaltia. Jocaitzen oran minuſſa / ioca ei Hedhelmete canna / hen poiſtarſi. Ja iocaitzen quin Hedhelmen canda / ſen hen puhdaſtapi / ette ſe Runſahaman hedhelmen cannais. Nyt te oletta puchtat ſen ſanan teden / ionga mine puhuin teille. Olcatta minus / ia mine teis. Quin ora ei woi itzeſtens Hedhelme canda / ellei hen kijni ole Winapuus / nin mõs te / iollei te minus kijni ole.

Mine olen Winapw / Te oletta Orat / Joca minus pyſy / ia mine henes / ſe canda palio hedhelmet / Sille ilman minuta ette

te woi miten tedhä. Joca ei ole minus / se poisheiteten ninquin Ora / ia quiuettupi / ia ne cokonsidhotan / ia heiteten tuleen ia poltetan.

Jos te minus pysytte / ia minun Sanani teisse pysyuet / nin caiki mite te tadhotta / anocat ia sen te saatta. Sijne ombi minun Jsen cunnioitettu ette te palio hedhelmete cannatt / ia tuletta minun Opetuslapsixen. Quin Jse racasti minua / nin mine mös Racastin teite / Pysyket minun Rakaudhesani. Jos te minun Keskyni pidhette / nin te pysytte minun rackaudhesani / ninquin mine pidhin minun Jseni Keskyn / ia pysyn henen rackaudhesans.

Neite mine olen puhunut teille / ette minun ilon teisse pysyis / ia teiden ilone teuteteisin. Se ombi minun Keskyn / ette te racastatt teite keskenen / ninquin mine racastan teite. Eikellen ole sowembata rackautta / quin se ette ioku pane hengens ysteuins edeste. Te oletta minun ysteueni / ios te teet mite mine teite kesken / Testedes em mine sano teite Palueliari / sille ei Paluelia tiedhä mite henen HERRANS teke / Mutta ysteuereni mine cutzum teite / Sille caiki quin mine cwlin Jseldeni / ne mine ilmoitin teille.

Ette te minua Vloswalinnuat / Waan mine wlosualitzin teiden / ia säsin teite menemen / ia Hedhelmete tekemen / ia teiden Hedhelmen pite pysymen / Ette mite te anotta Jselde minun Nimeheni / sen hen andapi teille.

Sen kesken mine teille / ette te racastat teite keskenen. Jos Mailma wiha teite / Nin tietke ette hen ennen wihasi minua quin teite. Jos te olisitta Mailmast / nin Mailma site omans racastais / Mutta senteden ettei te ole mailmast / waan mine wloswalitzin teiet mailmast / sille mailma teite wihapi. Muistacat minun Sanan / ionga mine teille sanoin / Ei ole Paluelia swrembi henen HERRANS. Jos he minua wainosit / nin he mös teite wainouat / Jos he minun sanani kätkit / nin he mös teiden sanan kekeuet.

Mutta caiki nemet he tekeuet teille / minun Nimeni teden / Sille ettei he tunne site ioca minun lehetti. Ellen mine tullut olisi

ia puhu-

ia puhunut heille / nin ei olisi heille syndi. Mutta nyt ei ole heille mille he syndins werhouat. Joca minua wihapi / Se mõs minun Jseni wihapi. Ellei mine olisi nýte tõite heiden seasans tehnyt / ioita ei kengen mw tehnyt / nin ei olisi heille syndi. Mutta nyt he neit / ia Wihasit sekã minua / sekã mõs minun Jseni / waan se tapactui ette se Puhe ioca heiden Laisans ombi kirioitettu pide is teutettemen / He wihasit minua ilman syte.

Mutta coska se Lohduttaia tulepi / ionga mine leheten teille Jseldã / se Totudhen hengi / ioca Jseste wloskieupi / Sen pite minusta todhistaman. Ja te mõs todhistaiat oletta / Sille ette te oletta alguska minun cansani olluet.

XVI. Lucu.

WEmet mine olen puhunut teille / ettei te missen pahenisi. He pancuat teite pannan. Waan aica tulepi ette ioca teidet tappa / se lwlepi Jumalan paluelusen tehnehens. Ja neite he tekeuet teiden / Sille ettei he tunne Jse / eike minua. Waan neite mine puhuin teille senpãle ette coska se aica tule / nin muistacat ette mine sen sanonut olen teille. Mutta em mine neite alghusta teille sanonut / sille ette mine olen teiden cansan.

Mutta nyt mine menen henen tygens ioca minun lehetti / ia eikengen teiste kysy minulle / cuhungas menet. Waan ette mine olen neite puhunut teille / mureh teutte teiden sydhemen. Quitengi totudhen mine sanon teille. Se ombi teille tarpelinen / ette mine poismenen. Sille ellei mine poismene / nin ei se Lohuttaia tule teiden tygen. Mutta ios mine poismenen / nin mine leheten henen teiden tygen. Ja coska se tule / henen pite nucteleman Maailma synnin teden / ia Wanhurscaudhen teden / ia Domion teden. Synnin teden tosin / Sille ettei hen wsko minun päleni. Mutta Wanhurscauden teden / Sille ette mine menen Jseni tyge / ia ette te minua sillen näe. Mutta Domion teden / Sille ette temen Maailma pämies / io ombi Domittu.

Wiele nyt minulla olis teille polio ſanomiſt/ waan ette te nyt Woi canda. Mutta coſka ſe tule / ioca ombi Totudhen Hengi/ ſe iodhatta teite caicken totuteen. Sille eipe hen itzeſtens puhu/ waan mite hen cwle / ſite hen puhu / Ja mitke tuleuat ouat ne hen teille ilmoitta. Se minua pite cunnioitzeman. Sille ſe ottapi minun omaſtani / ia teille ilmoittapi / Caiki mite Jſelle ombi ne ouat minun. Senteden mine ſanoin / ette hen minun omaſtani ottapi / ia teille ilmoittapi.

Yrielde ia ette te nãe minua / ia taas yrielde / nin te nãet minun / ſille mine menen Jſen tyge. Sanoit ſis mwtomat henen Opetuſlapſiſtans keſkenens / Mike ſe on quin hen ſano meille / Yrielde / ia ette te minua nãe / ia taas yrielde nin te nãette minun/ ia ette mine menen Jſen tyge: Nin he ſanoit / Mike ſe on quin hen ſano Yrielde: Emme me tiedhã mite hen puhu. Nin merkitzi Jeſus/ ette he tadhoit kyſye henelle / ia ſanoi heille / Sijte te kyſytte keſkenen ette mine ſanoin / Yrielde ia ette te nãe minua / ia taas Yrielde / nin te nãet minun. Totiſeſt totiſeſt ſanon mine teille / Teiden pite idkemen ia parckuman / mutta mailma waſtan iloitzepi. Te mureheliſeri tuletta / waan teiden murehen kiãten ilori.

Waimo coſka hen ſynnytte/ nin henelle ombi kipu/ ſille henen hetkens tuli. Mutta coſka hen on Lapſen ſynnyttenyt/ nin ei hen enembi waiwans muiſta / ſenteden ette hen iloitzepi Jnhimiſen oleuan ſyndyneen mailmaan.

Ja teille mõs ombi nyt murech / Mutta mine tadhon teite iellens nãdhã / ia teiden Sydhemen pite iloitzeman / ia eikengen teiden ilon pidhe teilde poiſottaman. Ja ſinã peiuen ette te minulda miten kyſy. Totiſeſt totiſeſt ſanon mine teille / Caiki mite te anotta. Jſelde minun Nimeeni ſen hen andapi teille. Tehenaſti ette te ole miten anonet minun Nimeeni / Rucolcat nin te ſaatta / ette teiden ilon teudhelinen olis.

Neite mine olen puhunut teille Tapauris / Se aica tule / ettei mine ſille puhu teille Tapauris/ mutta iulki minun Jſeſteni ilmoitan teille. Sine peiuen pite teiden Rucoleman minun Nimeeni.

Ja en

Ja em mine ſano teille / ette minun pite Jſe Kucolman teiden e/deſten. Sille itze Jſe Racaſta teite / ſenteden ette te minua Racaſ tit / ia woſkoit ette mine olen Jumalaſt woloſlectenyt. Mine woloſ/lexin Jſeſte / ia tulin mailmaan. Taas mine ieten mailman / ia menen Jſen tyge.

Sanoit henen Opetuſlapſens henelle / Catzo / nyt ſine puhut iulki / ia et ſine ychten Tapauſt ſano. Nyt me tiedheme / ettes cai ki tiedhät / ia ei nyt taruita ette iocu ſinulle kyſy / Senteden me woſkoma ette ſine olet Jumalaſt woloſlectenyt. Waſtaſi Jeſus hei te. Nyt te woſkotta / Catzo ſe aica lehesty / ia io tuli / ette iocainen haiotetan itzellens / ia minun yxinen ietätte. Em mine quitengan yxinen ole / ſille ette Jſe ombi minun canſani.

Neite mine olen puhunut teille / Ette teille pite oleman mi/nus Rauhan. Mailmas onopi teille tuſka / waan olcat hyues turuas / Mine ylitzewoittin Mailman.

XVII. Cucu.

NEite puhui Jeſus / ia yleſnoſti Silmens Taiuaſen ia ſanoi / Jſe / hetki tuli / kircaſta ſinun Poicas / Ette mõs ſinun Poicas kircaſtais ſinun. Ninquin ſine an/noit henelle Woiman ylitze caiken Lihan / ette henen pite andaman ijancaikiſen Elemen / caikille nijle iotca ſine henel/le annoit. Mutta teme ombi ijancaikinen Eleme / ette he ſinun tundiſit ainoan totiſen Jumalan / ia iongas lehetit Jeſuſen Chriſ tuſen. Mine ſinun kircaſtin Maan päle / mine ſen Tõõn teutin / iongas annoit minun tehdheren. Ja nyt Jſe / kircaſta minua it/zes tykene / ſille kircauxella ioca minulla oli ſinun tykenes ennen/quin teme Mailma olican. Mine ulghiſtin ſinun Nimes Jnhi/miſillen / iotcos annoit minulle Mailmaſt. Sinun he olit / ia mi/nulle ſine ne annoit / ia ſinun Puhes he ketkit / Nyt he tieſit / ette caiki quin ſine minulle annoit ouat ſinuſta. Sille ne ſanat iotcas minun annoit / ne mine annoin heille / ia he otit. Ja tunſit totiſeſt / ette mine ſinuſta woloſlexin / ia woſkoit ette ſine minun lehetit.

Mine Rucolē heiden edeſtens / ia en Rucole Mailmā edeſte/ waan ninen edeſte iotcas minun annoit / ſille ſinun he ouat. Ja caiki minū Omani ouat ſinun/ ia ſinū omas ouat minun / Ja mine olē heiſſe kircaſtettu. Ja em mine ole ſillen Mailmas/waan he ouat mailmas / ia mine tulen ſinun tyges. PYHÄ JSÄ / ketke heite ſinun Nimes cautta iotcas minun annoit/ette he oliſit yri/ ninquin mekin. Coſka mine olin heiden canſans mailmas / ketkin mine heite ſinun Nimees / Jotcas minun annoit ne mine ketkin/ ia eikengen nÿſte cadonut/ waan ſe Cadhotoxen Lapſi/ Ette Ramattu teuteteiſin.

Mutta nyt mine tulen ſinun tyges / ia nemet puhun Mailmas / ſenpāle / ette heille olis itzeſens minun ilon teudhelinen. Mine annoin heille ſinun Sanas/ ia mailma heite wihaſi / Sille ettei he ole mailmaſt / ninquin ei mineken ole mailmaſt. Em mine Rucole ettes heiſet poiſotat mailmaſt/ waan ettes heite ketket ſijte pahaſt. Eiuet he ole mailmaſt ninquin en mineke ole mailmaſt. Pyhite hiete ſinun Totudhes cautta. Sinun puhes ombi ſe Totuus. Quin ſine minun lehetit mailman/nin mōs mine lehetin heiſet mailman. Ja heiden edeſens mine pyhiten itzeni / ſenpāle ette hekin oliſit pyhitetyd Totuden cautta.

Mutta em mine waiwoin heiden edeſtens Rucole / waan mōs nÿnen edeſt / iotca heiden Sanans cautta wſkouat Minun pāleni / Senpāle ette he caiki pite ychte oleman / niquin ſine Jſe minus olet / ia mine ſinus / ette hekin pite mōs meiſſe ychte oleman / Senpāle / ette mailma wſkois ſinun lehettenexi minun. Ja mine annoin heille ſen kircaudhen / ionga ſine minulle annoit / Ette hekin pite oleman ychte / ninquin mekin ychte olema. Mine heiſſe / ia ſine minuſſa / ette heiden pite oleman teudheliſet ydhes / ia ette Mailma pite tietemen / ette ſine minun lehetit / ia Racaſtit heite / ninquin ſine minuaki racaſtit.

Jſe / Mine tadhon / ette cuſſa mine olen / ſielle heidhengi pite oleman iotcas minun andanut olet / ette he minun Cunniani nākiſit / iongas minulle annoit / Sille ſine Racaſtit minua emen Mailmā alcua. Wanhurſtas Jſe/ei ole mailma tundenut ſinua/

Mutta

Mutta mine tunsit sinun / Ja nemet ymmersit ettes minun leheseit / Ja mine tein tieteuexi heille sinun Nimes / ia teenghi tietteuexi / Senpäle ette se Rackaus / iollas minua Racastit / heisse olis / ia mine heisse.

Se Historia eli meno meidhen Herran Jesusen Christusen Pinasta Pitken Periandain.

NA cosca Jesus nemet oli sanonut / ia mös kitoswirden olit weisanneet / meni hen wlos Opetuslastens cansa tauans ielken ylitze sen oian Cedron O°liomäen polen / ia henen Opetuslapsens seurasit hende. Nin sanoi hen heille / Tene öene / caiki te pahanetta minussa / Sille kirioitettu ombi / Mine löen paimenen / ia lambat pite Laumasta haiotetta man. Mutta sytte quin mine ylesnousen nin mine teiden edhellenne kesn Galileaã. Nin Petari wastasi ia sanoi henelle / Jos wiele caiki mwd sinusta pahanisit / em mine quitenga ikenens pahane. Sanoi Jesus henelle / Totisest sanon mina sinulle / Tenepene telle öelle ennen quin cuckoi cadhisti laulapi / sine minun kolmasti kiellet. Mutta hen puhui wiele rohkiaman / Ja waicka minun pideis sinun cansas coleman / em mine sinua kielle. Samal moto sanoit mös caiki Opetuslapset.

Silloin tuli Jesus heiden cansans / sihen kylen / ioca cutzutan Gethsemani / cussa oliyrti tarha / Cuhunga Jesus sisselle meni / ia henen Opetuslapsens. Mutta Judas / ioca henen petti / tiesi mös sen sian / Sille Jesus usein sinne coconsi Opetuslastens cansa / Silloin sanoi Jesus heille / Istuca te tesse nincaunan / quin mine menen toonna ia rukolen. Ja otti hen cansans Petarin / Jacobin / ia Johannesen / ne cari Zebedeusen poica / ia rupesi suremaan / ia sangen murehtiman ia wapizeman / Ja sanoi heille / Minun sielun ombi murelinen coleman asti / Olcatta tesse / ia waluocat minun cansani Rukolcat / senpäle ettei te kiusauxin langeisi.

Ja hen

Ja hen erkani wehen heiſte / lehes kiuelle heite / ia laſki pöl-
uillens / langeſi caſuollens maan päle ia rukoli / ette ios ſe madho
linen olis / ette ſe aika henelde paizi keuis ia ſanoi / Abba / minun
Iſen / caiki ouat ſinun woimeliſet / poiſota minulda teme Cal
ki / ei quitengan ninquin mine tadhon / mutta ninquin ſine. Ja
hen tuli Opetuſlaſtens tyge / ia leuſi heiſen macamaſt / ia ſanoi
Petarille / Siimon macakos: ettekö te woinut ychte / hetke wal-
uo minun canſani: waluacat / ia ruckolcat / ettei te langeiſi kiu-
ſauxen / hengi toſin walmis on / mutta liha ombi heiko.

Taas hen toiſen kerdhan meni ia rukoli ſanodhen / Mi-
nun Iſen / ellei madholinen ole / ette teme Calki poiſsmene mi-
nuſta / mutoin ette mine ioon henen / nin olkon ſinun tactos. Ja
hē tuli / ia leuſi heiden taas macamaſt / Sille ette heidhen ſilmenſe
olit woneliſet / Ja eiuet tienyet mite heidhen piti hende waſtaman.
Ja hen ietti heidhen / ia taas poiſs meni / ia rukoli colmannen
kerdhan ia puhui ne ſamat ſanat / Iſe / ios ſine tadot / nin poiſs
ota minuſta teme Calki / quitengin / eij minun / mutta ſinun
tactos olcon.

Nin Engeli Taiuahaſt ilmeſtui henelle ia wahuiſti hende. Ja
ſe ioutui / Ette hen Coleman canſa ſoti / ia rucoli hartaman. Ja
oli henen Zikins / ninquin Werenpiſarat / iotca mahan wooſit.
Ja quin hen yleſnouſi rukolemaſt / ia tuli Opetuſlaſtens tyge / le-
uſi hen ne macamaſt murehen tedhen / ia ſandi heille. Ah / nytkö
mata tadhotta ia leueite: Jo kylle on. Se hetki on tullut / cazo
inhimiſen poica ylenannetan ſynniſten käſijn / Noſcat / ia men-
gem me cazo ioca minun pette / ſe leheſtupi. Mutta Rukolcat
ettei te kiuſauxen langeiſi.

Ja wiele henen puhueſans / Cazos Judas yxi nijſte cadhes-
tatoiſtakymmeneſt / quin hen oli ioukon canſanſa ottenut / ia yli-
meiſten Pappein / Phariſeuſten / Wanhimbain / ia kirian oppenut
ten palueliat / käui hen heiden edhellenſe ia tuli ſinne mieckain ia
ſeueſten / tuliſoittoin ia lychtuen canſa.

Mutta ſe petteie oli andanut heille ydhen merkin ſanodhen /
kenenge mine ſwtannan / ſe ombi ſe / ruuetka heneen / Ja wijſuſ-
ta poiſwieke.

Quin

Quin nyt Jesus tiesi caiki mite henen cochtans tuleman piti/
nin hen edesteui / ia sanoi heille. Ketä te etzitte? He wastasit hen/
de / Jesusta Nazarenust. Jesus sanoi heille / Mine olen. Mutta
Judas ioca henen petti / seisoi mös heiden cansans. Quin nyt Je
sus sanoi heille / Mine olen. Astuit he tacaperin / ia langesit ma/
han. Nin hen taas kysysi heille / Kete te etzitte? Mutta ne sanoit /
Jesusta Nazarenust. Jesus wastasi / Mine sanoin teille ette Mi
ne olen. Jos te sis minua kysytte / sallicat nemet menemeen / Sen/
päle ette se Puhe teuteteisin / quin hen sanonut oli / Em mine
ychte nijste cadhottanut / iotcas minun annoit.

Ja Judas leheskui Jesusta henen swta andaman / ia astui ä/
kisti henen tygense ia sanoi henelle / Terue Rabbi / Ja annoi henē
swta. Nin sanoi Jesus henelle / Nsteuen mite warten sine tulit?
Juda / sinekö inhimisen poian swnandamisen cautta petet? Nin
he edesastuit / ia laskit kädense Jesusen päle Ja kinioit henen.

Nin coska ne iotca henen ymberillense olit / neit mite tuleua o
li sanoit he henelle / HERRA / Emmekö me miecalla lödä? Nin
Simon Petarilla oli miecka / weti hen sen wlos / ia löi ylimeisen
Papin paluelia / ia poishackasi henen oikean koruansa. Ja sen pal
uelian nimi oli Malcus. Mutta Jesus wastasi ia sanoi / Sallicat
sis heite tehen asti. Ja sanoi Petarille / piste sinun mieckas tuppe
ensa / Sille caiki quin mieckan rupeuat / ne miecalla hucatan. Tai/
cka luletkos etten mine nyt woisi wiele rukolla minun Jsäni / ette
hen leheteis minulle enemen quin caritoistakymmende Legiöta
Engelite? Eikö minun pide ioman site Caiki quin Jse minun an
doi? Quinga sis Ramatut teyteten ette nin pite oleman / Ja quin
hen rupeisi henen coruaansa paransi hen sen.

Mutta nin sanoi Jesus ylimeisille Papille / ia Templin halti
ille ia wanhimille iotca henen tygense tulleet olit / Te wlos lexitte
ninquin Röffuerin tyge mieckain ia seiuesten cansa minua kijniot
taman / mine olen iocapeiue teiden tykenen ollut ia opettanut Tem
plise / ia ette te oiendanuet kätte minun päleni. Mutta teme om/
bi teiden hetkenne ia pimeyden walda. Mutta caiki nemet ouat
tedhyt / ette Prophetain kirioituket piteis teytetemen. Silloin cai

ki Opetuſlapſet ietit henen ia pakenit. Ja oli yri Noricainen / ſe ſeuraſi hende / linaiſella waattela paliahan rumin pāle pugetettu. Ja noret miehet henen kȳniotit / Mutta hen ietti lȳnawatten ia alaſti pakeni heilde.

Mutta ſe ioucko ia ſe ylimeinen pāmies ia Judaſten palueliat kiniotit Jeſuſen / ia ſidhoit henen / ia poiſweit henen enſin Hannaſen tyge / ioca oli Caiphaſen Appi / Ja oli ſen wotinen ylimeinen Pappi. Ja ſe Caiphas oli ſe ioca neuuon oli andanut Juttaille / ette tarpelinen olis coolla ydhen Inhimiſen Canſſan edeſte.

Ja he weit henen ſen ylimeiſen papin Caipharē tyge / Se on / Pappein pāmiehē / cuhūga caiki ylimeiſet Papit ia wāhimat ia kiriāoppenuet olit cokonduncet. Ja Simon Petari ſeuraſi Jeſuſta tagāhana / ia yri toinē opetuſlapſi haman ſen ylimeiſen Papin ſalȳn. Mutta ſe ſama Opetuſlapſi oli ylimeiſen Papin tuttaua / ia ſi ſellemeni Jeſuſen cāſa ylimeiſen papin ſalȳn. Mutta Petari ſeiſoi ouen edheſſe wlcona. Nin meni ſis wlos ſe toinen Opetuſlapſi ioca oli ylimeiſen papin tuttaua / ia puhui ſillen quenuartialle / ia ſiſellen toi Petarin.

Nin ſeiſoit drengit ia palueliat iotca olit hȳliſte tulē tehneet ſinne alas keſkelle Salia / ſille ette wilu oli / ia lemmittelit heidens. Seiſoi mōs Petari heiden canſans ia lemmitteli itzenſe / ſen pāle et te henen piti nekemen lopun. Mutta ſe ylimeiſen papin pica ioca oli ouenuartia / neki Petarin tulen tykene itzenſe lemmitteluen / ia catzoi ūri henen pālenſe ia ſanoi / Ja ſineki olit Jeſuſen canſa / Sille ette ſine mōs olet henen Opetuſlapſiſtanſa? Mutta hen kielſi caikein edheſe ia ſanoi / waimo em mine ole / enge tumme hende / enge mōs tiede mites ſanot.

Nin ſe ylimeinen Pappi kyſyi Jeſuſelle henen Opetuſlapſiſtans ia henen Opetuxeſtans. Jeſus waſtaſi hende / Mine olen iulki puhunut mailman edheſe. Mine olen aina opettanut Synagoga ſa ia Templiſe / cuhunga caiki Jwttat cokondeuat / ia em mine miten puhunut ſala / Mites minulle kyſyt? Kyſy nile iotca culit mite mine olen ſanonut. Ja quin hen nemet puhui / Nin yri niiſte palueliotſta iotca leſſe ſeiſoit / annoi Jeſuſen korwapwſ-

tin ia

tin ia ſanoi / Mingŏ ſinun pite waſtaman ylimeiſte Pappia: Jeſus waſtaſi hende Jos mine pahaſti puhun / nin tunnuſta ſe pahari / mutta ios mine oikein puhuin / mixis minua lŏŏdh: Ja Hannas lehetti henen ſidottuna ſen ylimeiſen Papin Caipharen tyge.

Mutta Simon Petari ſeiſoi ia lemitteli itzenſe porſtoaſa. Ja cochta ſen eſimeiſen kieltemiſen ielkin quin hē wlos meni porſtua hā / lauloi cuckoi / nin nāki henē yri toinē palcapica / ia taas rupeiſi ſanoman nille tykene ſeiſouille / Teme oli mŏs Jeſuſen Nazarenu ſen cauſa. Sanoit he henelle / Etkŏ mŏs ſine ole henen Opetuſlapſiſtans: Ja toinen ſanoi / Ja ſinekin heiſte olet. Ja taas hen kielſi wannotulla walalla ſanoden / Inhiminen en mine ole / enge mŏs tunne ſite inhimiſte. Ja taas yrielte lehes hetki wālie yri toinen wahuiſti ſen / ninen cauſa iotca ſijne ſeiſoit ia ſanoi / Totiſeſta ſine mŏs olet heiſte. Sille ſine olet mŏs Galileus / ia ſinun puhes ilmoittapi ſinun. Sanoi henelle yri ylimeiſen Papin Paluelioiſta / ſen lango ionga coruan Petari poikahachas / Engŏ mine nehnyt ſinua henen cauſan yrittarhas: Nin hē rupeiſi ſadhattelman ia wannoman / em mine tunne ſite inhimiſte ioſta te puhutta. Ja cochta wiele henen puhuesans lauloi Cuckoi toiſen kerdan. Ja HERRA kienſijn ia catzoi Petarin pāle. Ja Petari muiſti HERRAn Jeſuſen puhen quinga hē oli ſanonut henelle / Ennen quin cucko laulapi cadhiſte ſine kiellet minun colmaſti. Ja meni wlos ia itki catkeraſta.

Mutta ne ylimeiſet Papit ia ne wanhimat / ia caiki nemmo etzit wāre todhiſtuſta Jeſuſen waſtan ette he ſaiſit henen ſurmata / ia einet yeten leunyet / waicka monda wāre todhiſtuſta edhesaſtuit / ſille ette heiden todhiſturenſa einet olluet ſouelias hat. Wijmen edesaſtui cari wāre todhiſtaia / ia cannoit wāren todiſturen henen waſtaans ſanoden / Me olema ewlnat henen ſanoan / Mine taidhan ia tadhon Jumalan Templin mahan rickoa ioca kāſille tecty on / ia kolmena peiuene iellens ylesraketa ſen quin eij kāſille tecty ole. Ja eij wiele nijnge olluet heidhen todhiſturenſa ſoueliaat.

Ja ſe Ylimeinen Pappi nouſi keſkelle ſeiſeelle / kyſyi Jeſuſelle

ia sanoi / Ekkos miten wasta siehen quin nemet sinun wastas todistauat: Mutta Jesus waickeni ia ei miteken wastannut.

Nin taas kysyi henelle se ylimeinen Pappi / Oleckos se Christus sen hywestisignatun poica: mine wannotan sinua Eleuen Jumalan cautta / ettes meille sanot ios sine olet Christus Jumalan poica. Jesus wastasi / Sinepe sen sanoit / Mine olen. Quitengin mine sanon teillen Testedes pite teidhen näkemen Inhimisen poian istuan Auuon oikialla kädelle / ia tulcuan taiuaan piluise. Silloin se ylimeinen Pappi reueisi waattensa ia sanoi / Hen pilcasi Jumalata / Mite me todistusta sillen taruitzemma / cazo nyt te cwlitta henen Jumalata pilcauan / Mite te luletta: silloin he caiki domitzit henē ia sanoit / Hen on wicapā coolleman. Mutta ne miehet iotca Jesusta kynipidhit / pilcasit hende / ia sylgit henē casuoilensa / ia rusicoitzit hende. Mutta monicadhat peitit henen casuonsa / ia ne palueliat annoit henelle corua puustia ia sanoit / arua meille Christe cuca se oli ioca sinua loi: Ja palio muta pilca he sanoit henen wastaansa.

Mutta homeneltan warahan coconsit caiki ylinneiset Papit / ia kirianoppenuat / ia Canssan wanhimat / siehen mös caiki Radhi / ia pidhit neuwo Jesusta wastan hende surmatarens. Ja he weit henen radhinsa eteen ia sanoit / Oletco sine se Christus: sano meille. Nin sanoi hen heille / Jos mine teille sanon / nin ette te wsko / Ja ios mine kysyn / nin ette te wasta / ette mös päste minua. Senteden testedes pite Inhimisen poian istuman Jumalan Auuon oikialla kädhelle. Nin sanoit he caiki / oletko sis sine Jumalan poica: Hen sanoi heille / Tepe sanotta minun oleuan. Mutta he sanoit / Mite me sillen todhistusta taruitzemma: Me olema itze cwlleet henen swstansa. Ja caiki ioucko ylesnousi weit Jesusen sidhottuna Caipharelta Radzstuuan eteen / ia ylenannoit henen wäldamiehelle Pontio Pilato. Ja oli wiele warahan.

Coska nyt Judas ioca henen petti / näki ette hen oli colemaan Domittu / nin hen catui / ia iellens toi ne kolmetkymende hopia penningite Pappein pämiehille ia wanhimille ia sanoi / Mine pahasti tein ette mine wigattoman weren pettenyt olen. Nin he

sanoit

ſanoit / Mite meiden ſiehen tulepi: Tazo ſinuas. Ja hen heitti ne hopia penningit Templijn / keui ſielde / ia meni pois / ia hitti itzen ſä noralla / Ja pacacti keſkeite cactia / ia caiki henen ſiſelyxen wlos wariſit. Mutta Pappein pämiehet otit ne penningit ia ſanoit / Ei ſoui neite panna woffriarcoon / ſille ſe on weren hynda. Nin he pidhit neuuo / ia oſtit nile hopiapenningille ydhen ſauenualaian pellon / wärydhen palcan tedhen pilagrimein hautamiſexi. Ja ſe ombi caikille tietteuexi tecty quin Jeroſolimis aſuat / Nin ette ſe pelto cutzutan heiden maanſa kielelle wiele haman tehen peiuen aſti akeltama (ſe ombi) weri pelto. Silloin teutettin quin ſanotu oli Jeremian Prophetan cautta ioca ſanoi / He ouat ottanuet kolmetkymmende hopia penningite iolla ſe myty marettijn / ionga he oſtit Iſraelin lapſilda / ia annoit ne ſauenualaian pelloſta ninquin HERRA ombi minun keſkenyt.

Mutta ei Jwttat mennyet radzſtupan / ettei heiden pitenyt ſaaſtuman / Waan ette he mädhaiſit ſödhe Päſieis Lambaan / Nin Pilatus wloſlexi heiden tygens ia ſanoi / Mite Cannet te edeſtoot temen miehen waſtan: Waſtaſit he ia ſanoit henelle / Ei lei hen oliſi Pahointekie / emme me olis hende andanut ſinun Halluus. Nin ſanoi Pilatus heille / Nin ottaca te hende / ia Domitka hende teiden Lain ielkin / Nin ſanoit Juttat henelle / Ei meiden tule ketäken tappa / Senpäle / ette Jeſuſen Puhe piti teutettemän / ionga hen ſanoi / merkiten / mille colemalla henen piti coleman.

Nin rupeſit ne ylimeiſet papit ia ne wanhimat moneſta hartaſti henen pälenſe candaman. Temen me löyſime Canſſa willize meſt / ia kieldemen andamaſt Keiſarin wero / Ja ſanoman oleuan itzenſe Chriſtuſen Kuningan. Nin Pilatus / taas ſiſellen meni radztupan / ia cutzui Jeſuſen ia ſanoi henelle / Oletko ſine ſe Judaſten Kuningas:

Jeſus waſtaſi ſeiſoden henē edeſens / Sanotko ſine ſen itzeſtes: eli ouatko mwdh ſen ſinulle ſanoneet minuſta: Pilatus waſtaſi. Ollengo mine Judeus: Sinū Canſſas / ia Ylimeiſet Papit Nenannoit ſinun minulle / Mites tehnyt olet: Jeſus waſtaſi / Minun Waldakundan ei ole teſte mailmaſt.

Jos minun Waldakundan olis teſte mailmaſt / nin minun Palueliani toſin ſen wooxi ſotiſit etten mine Juttaille ylenanne-taiſi. Mutta nyt ei ole minun Waldakundan tälde. Nin ſanoi Pilatus henelle / Sis ſine olet Kuningas? Jeſus waſtaſi / Sine ſen ſanot / Ette mine olen Kuningas. Sitewarten mine olen syndynyt / ia mailman ſite warten tullut / ette minun pite Totudhen tunnuſtaman. Jocainen quin ombi Totudheſta / hen cwle minun äneni. Pilatus ſanoi henelle / Mike ombi Totuus?

Ja quin hen ſen ſanonut oli / meni hen taas Judaſten tyge ia ſanoi heille / en mine ycten ſyte leyde teſſe inhimiſeſe. Ja coſka henen pälenſe cannettin nijlte ylimeiſilte papilta ia wanhimilta / ei hen miteken waſtannut. Mutta Pilatus taas kyſyi henelle ſanoden / Etkös miteken waſta? Cazos / quinga hartaſti he todhiſta uat ſinun waſtaas / etkös cwle? Ja eij hen waſtanut hende ychteken ſana / nin ette mös waldamies imehteli ſangen. Nin he enemin hogit ia ſanoit / Hen yleshärſytte Canſſan opettain coko Judean maknnas / ia on tuuenut Galileaſt / haman tehen ſian aſti.

Coſka nyt Pilatus cwli mainittauan Galileat / kyſyi hen Jos hen Galileaſt oli. Ja quin hen ymmerſi / ette hen Herodeſen Länniſte oli / lehetti hen henen Herodeſen tyge / Sille ette hen mös ſilloin oli Jeruſalemis. Coſka nyt Herodes näki Jeſuſen / ihaſtui hen ſangen. Sille ette hen io cauuan halaſi hende nädhexens / Sille ette hen oli palion cwllut heneſte / ia toiwoi henelde iongun tunnuſmerckin näkeuens. Ja hen kyſyi henelle monnaiſiſt. Mutta ei hen miteke henelle waſtanut. Nin ne Ylimeiſet Papit ia Kirianoppenuet ſeiſoit ia cannoit hartaſt henen pälens. Mutta Herodes henen Hoains canſa ylencatzoit / ia pilcaſit hende / pani henen pälens Walkian waattein / ia iellenſlehetti henen Pilatuſen tyge. Sinä peiuen tuli Pilatus ia Herodes keſkenens yſteuexi / Sille ennen oli waino heiden welillens.

Nin Pilatus ychtencuzui ne Ylimeiſet Papit ia Waldamiehet ia Canſſan / ia ſanoi heille / Te olletta temen Inhimiſen minulle toncet / ninquin Canſſan häiritzijen / Ja catzo / Mine olen hende tutkinut teiden edeſen / ia en leudhe ychten Wica heneſſe

ioſta

ioſta te cannatte henen pälens/Eike mös Herodes. Sille mine lehetin teiden henen tygens/Ja cazo/Ei miten Hengē ricoſt heneſſe leutty / Senteden mine tadhon henen rangaiſtuna päſte.

Mutta iuhlana piti waldamies tauans ielkin heillen ydhen Fangin päſtemen iota he anoit. Nin oli henelle silloin yri cwoluisa Fangi / quin oli pahoin tekie ia murhamies ioca cutzuttin Barrabas/ ioca ninen capinan noſtaijten cansa Fangiuxen heitetty oli / ia capinan cautta Caupungisa tapactanuet murhan tehnyt oli. Ja nin Canſſa yleſmenit ia rupesit rukolman / ette hen tekis ninquin hen aina tottunut oli heiden tekemen. Ja coska he sis cokonuuet olit /waſtaſi heite Pilatus/Teille ombi tapa ette mina pite päſtemen ydhen teille päſieſſne. Cumman te sis tadhotta ette mine laſken teille irdalle / Barrabam/taicka Jeſuſen sen Judaſten Kuningan ioca cutzutan Chriſtus? Sille hen tieſi ette ylimeiſet Papit olit henen cateudhen tedhen ylenandanuet.

Mutta quin hen Domioſtolin päle iſtui/lehetti henen Emendens henen tygens /ia keſki henelle ſanoa / Ele ſine miten teghe ſille wanhurſkalle/ Sille mine olen palio kerſinyt tenepene wneſani henen tedhens.

Mutta ne Pappein pämiehet ia ne Wanhimat yllytit Canſſan anoman Barrabaſt /mutta Jeſuſta huckaman. Nin waſtaſi Waldamies ia ſanoi heille / Cumman neiſte cadheſta te tadhotta että mine laſken teille irdhalle? Nin huſi coco ioucko ia ſanoi/Poisota teme ia laſke meille Barrabas. Nin taas Pilatus puhui heiden tygenſe ia tadhoi päſte Jeſuſen ia ſanoi / Mite ſis te tadhotta ette minun pite Jeſuſelle tekemen ionga te cutzutta Judaſten Kuningari? Nin he taas caikin huohit / Riſtinnaulitze/riſtinnaulitze hende. Nin hen colmanen kerdhan ſanoi heille/ Mite ſis hen pahateki? Em mine yeten hengen rikoſta henelle leudhe/ſenteden mine päſten henen rangaiſtuna. Mutta he site enemin huſit ia ſanoit / Riſtinnaulitze hende. Ja he hoghit ſurilla änille ia anoit hende riſtinnaulitta. Ja heiden ia ylimeiſten Pappein äni ſaij wallan.

Nin otti Pilatus Jeſuſen ia roſkitzi henen, Mutta waladmie

hen

dämiehē houit otit henē radztuuas/ ia cokoſit henē tygense cal/
kē ioukō/ riſnit henen/ ia pugetit henen purpura capulla/ ia wän
ſit oriantappuroiſta Krwnun ia panit henen pähense/ia annoit
rogon henen oikian kāteense / ia kumarſit poluensa henen edesen/
ſe / pilcaſit hende ia rupeſit hende teruectemen ſanodhen / Terue
Judaſten Kuningas / Ja annoit henelle koruap wſtit. Ja quin he
ſylgit henen pälense / otit he roghon/ia lōit henen pähense / ia la/
ſkyt poluillens / cumarſit hende.

Nin taas Pilatus wlosmeni ia ſanoi heille / Catzo mine toon
henen teillen wlos / ette te tiedheiſitte / etten mine leude yeten ſyyte
henen canſans. Nin Jeſus wloſmeni / candadhē ychte Orientap/
puraiſt Krwno / ia Purpura waatetta. Ja hen ſanoi heille / Catzo
mingemodoinen Inhimmen. Coſka ne Ylmeiſet Papit ia Palue/
liat neit henen / hwſit he ia ſanoit / Riſtinnaulitze / riſtinnaulitze
hende. Pilatus ſanoi heille / Ottaca te hende ia riſtinnaulitca / ſille
em mine leude yeten ſyte henen canſans. Waſtaſit hende Juttat/
Meille ombi Laki / ia meiden Lain ielken pite henen cooleman.
Sille ette hen teki itzens Jumalan Poiarı. Coſka nyt Pilatus te/
men Puhen cwli / pelkeſi hen enämin. Ja taas ſiſellemeni Radz/
tupan / Ja ſanoi Jeſuſelle / Cuſta ſine olet? Mutta ei Jeſus anda
nut henen waſtauſt. Nin ſanoi Pilatus henelle / Etkōs miten mi
nulle puhut? Etkōs tiedhä ette minulla ombi Walda ſinua Riſtin
naulita / ia minulla ombi Walda ſinua päſte? JESVS waſta
ſi / Ei ſinulla olis ychten walda minua waſtan / ellei ſe olis annet
tu ſinulle ylehelte. Senteden henelle ombi ſwrembi ſyndi / ioca mi
nun ſinulle ylenannoi. Ja ſiſte aiaſta etzi Pilatus hende päſte.
Mutta Juttat huſit ia ſanoit / Jos ſine temen päſtet / nin et ſine
ole Keiſarin yſteue / Senteden / Joca teke henens Kuningari / ſe
on Keiſarita waſtan. Mutta quin Pilatus temē puhen cwli / wl/
loſwei hen Jeſuſen / ia iſtui Domioſtolin päle / ſijne Paicas ioca
cutzutan Lithoſtrotos / mutta Hebreixi Gabatha. Mutta ſe oli
päſieiſen walmiſtus peiue / lehes Cudhenel hetkelle. Ja hen ſanoi
Juttaille / Catzo cat teiden Kuningaſt. Nin he hwſit / Ota pois /
Ota pois / Riſtinnaulitze hende. Pilatus ſanoi heille / Pitekō mi/

nun

nun Kiſtinnaulitzeman teiden Kuningan: Ne Ylimeiſet Papit waſtaſit/ Ei ole meille Kuningaſt paitzi Keiſarin.

Coſka nyt Pilatus näki ettei miteken auttanut / mutta enembi meſſe nouſi / tahtoi hen canſſan mielen nouta / ia domitzi heiden anomiſenſa ielkin / ia otti wedhen peſi kädhenſe canſſan edeſe ſanoden / wigatoin mine olen temen wanhurſkan wereſte / catzocat teitenne. Ja waſtaſi caiki cäſſa ia ſanoi / Henen werenſe olcon meiden pälen ia meiden laſten pälen. Nin hen päſti heille Barraban Joca capinan ia murhan täden oli fangiuxen heitetty / iota he annoit / Mutta Jeſuſen roſkittuna ia pilcattuna hen ylen andoi heiden haltwnſa riſtinnaulitta.

Nin ſota miehet otit Jeſuſen / riſuit henelte Purpurin / ia pugetit henen omijn watteinſa / ia weit henen riſtinnaulitta / ia hen cannoi itze riſtienſe. Ja quin he wloskeuit / leuſit he ydhen inhimiſet ohitze keuuē Kyreniſte / ioca cutzutin Simon quin tuli pellolda / ioca oli Alexandrin ia Rufin iſe Sen he kijniotit ia wadit candaman henen riſtienſe. Ja panit riſtin henen pälenſe Jeſuſen ielkin candaman.

Mutta hende ſeuraſi ſwri Joucko Canſſa ia Waimoija / iotca mös idkit ia parghuit hende. Nin Jeſus kienſijn heiden polens ia ſanoi / Te Jeruſalemin Tytteret / elket idkekö minun ylitzeni / Waan idkeket itze teiden ylitzen / ia teiden Laſtenne ylitze / Sille ette catzo / ne peiuet tuleuat / coſka he ſanouat / Autuat ouat ne hedhelmettömet ia ne Cohdut iotca eiuet ſynnytteneet / ia ne Niſet / iotca ei imetteneet. Silloin he rupeuat ſanoman Worille / Langetcat meiden pälen / Ja Cuckulaiſille / Peitteket meite. Sille ette ios nämet tapactuuat torehes puuſa / mite ſitte quiuetuſa tapactu? Nin wietin mös henen canſans cari mwta Pahointekije / ette heijen piti ſurmattaman. Ja he weit henen ſiehen ſijaan quin cutzutan Golgatha / ſe on tulkittu Päcalloin paica. Ja ſijne he annoit henen Etickata / taicka Myrratun winan iodha ſapella ſe coitetun. Ja coſka hen maiſtanut oli ei hen tactonut iodha. Ja he riſtinnaulitzit henē Golgataſa / ia cari röffuerite henen canſans / yri oikialle ia toinen waſemalla polella / mutta Jeſuſen keſkelle.

Ja nin teytettin se kirioitus ioca sanopi / Hen ombi pahein tekiden cansa luettu. Ja se oli kolmas hetki coska he ristinnaulitzit hènen. Nin sanoi Jesus / JSE / anna heille anderi / sille ettei he tiedhe mite he tekeuet.

Mutta Pilatus kirioitti ydhen pàle kirioituxen iossa henen colemans syy oli kirioitettu / Ja pani sen ristyn Jesusen pàen pàle / Ja oli kirioitettu. Jesus Nazarenus Judasten Kuningas. Temen pàle kirioituxen / monda Jwttaista lugit / Sille ette lesne caupungita oli se sia cussa Jesus ristinnaulittin / Ja oli kirioitettu Hebrean / Grekin / ia Latinan Puckstauilla. Nin sanoit sis Judasten ylimeiset papit Pilatuxelle / Ele kirioita / Judasten Kuningas / mutta ette hen sanonut oli / Mine olen Judasten Kuningas. Pilatus wastasi / Mite mine kirioitin sen mine kirioitin.

Mutta coska nyt ne Houit olit Jesusen Ristinnaulinet / Otie he henen Waatteins / ia teit nelie Osa / Itzecullengin Houille Osan / ia siehn mòs Hamen. Mutta se Hame oli wmbinainen / ylehel de haman alahalle cokonans cudottu. Nin he sanoit keskenès / Ellem me site rikoco / waan heittekem ariuoin kenenge se pite oleman / Senpàle ette Ramattu pideis teutettemen / quin sano / He ouat minù Waattein iakanet itzellens / ia ouat arpa heittenet minù Hameni pàle. Ja he istuit sielle ia wartioitzit hende. Ja houit tosin nemet teit. Ja Canssa seisoi ia pàlte catzoit.

Mutta Jesusen Ristin tykene seisoit / henen Eitins / ia henen Eitins Sisar / Maria se Cleophan emende / ia Maria Magdalena. Coska sijs Jesus Eitins neki ia Opetuslapsen / iota hen racasti / tykene seisouan / sanoi hen Eitillens. Waimo / Catzo sinun Poicas. Sitte hen sanoi Opetuslapselle / Catzo sinun Eitis. Ja sijte hetkest otti Opetuslapsi sen tygens.

Ja ne iotca ohitzenkeuit / pilcasit hende / ia wendelit peitens ia sanoit / Pfui sinuas / quinga hyuesti sine Templin mahan ricot / ia sen colmena peiuene yleskakennat / auta itzies. Jos sine olet Jumalan poica nin alas astu ristin pàlde / Samalmoto mòs ne ylimeiset papit pilcasit keskenens / kirianoppenutten ia wanhim bain / ia canssan cansa / ia sanoit / Muita hen autti / ia ei taidha itziens autta. Jos hen ombi se Christus / Israelin Kuningas / se

Juma

Jumalan wlosualittu / Autacan itzens ia alasaſtucan nyt riſtin pelde/ ſempäle ette me nekiſim ia wſkoiſima hende/ Hen turuaſi Jumalan päle/ ſe päſteken henen nyt ios hen tachton / ſille hen on ſanonut. Mine olen Jumalan poica. Siteſama mös röffuerit ſoijmaſit henelle iotca henen canſans olit riſtinnaulitut/ia pilcaſit hende / heueiſit mös hende ſodamiehet /aſtuin henen tygenſe / ia taritzit henen eticata ia ſanoit / Jos ſine olet Judaſten Kuningas nin auta itzes.

Nin yri nijſte pahointekijſt iotca olit ripuſtetudh / pilcaſi hende ia ſanoi / Jos ſine olet Chriſtus /nin wapadha itze ſinus / ia meite. Nin ſe toinen waſtaſi / ia nuchteli hende ſanoden / Ja ett toſin ſineken Jumalata pelke: ettes olet ſamas cadhotuxes: Ja toſin me olema oikein ſijnä ſiſelle / ſille me ſaama meiden Töiden anſion ielkin / Mutta teme ei miten paha tehnyt. Ja ſanoi Jeſuſen tyge/ HERRA muiſta minun päleni coſkas tulet Waldakundas. Nin ſanoi Jeſus henelle / Totiſeſta ſanon mine ſinulle / Tenepene pite ſinun oleman minun canſani Paradiſis. Ja ſe oli leghes ewdes hetki / Ja Pimeys tuli caiken maan päle haman yderenden hetken aſti / Ja Auringo pimiſi. Nin liki yderende hetke hwſi JESVS ſwrella änelle ſanoden / ELI / ELI lamaaſabthani / ſe on tulkittu/ Minun JVMALAN / Minun JVMALAN / Miris minun ylenannoit: Ja mwtamat iotca tykene ſeiſoit /quin he ſen ewlit/ ſanoit he / Cazo hen cutzupi Eliaſt. Sitte ette Jeſus tieſi / ette caiki io teutetudh olit ia ette Ramattu pideis teutettemen / ſanoi hen / Mine ianon. Oli ſijs pandu yri aſtia tenens eticata. Ja cochta yri heiſte ioxi / otti ſienen / ia teuti ſen eticalla ia Iſopilla / ia pani ſen rogon pähen / ia piti henen ſwns edhes / ette hen iotis / ia ſanoi muidhen canſa / pides / Cazocam / ios Helias tulepi hende poiſottaman. Coſka nyt Jeſus ſen ettican ottanut oli ſanoi hen / Se on Teutety. Ja taas hen hwti ſurella änelle ſanodhen / Jſe ſinun käſijs mine annan minun hengeni / Ja quin hē ſen ſanonut oli / calliſti hen päens / ia yleſannoi hengenſe.

Ja cazos / Templin Eſirippu halkeiſi cahdexi cappalexi / ylehelde haman alas / ia maa iäriſi / ia Kiuet halkeſit. Ja haudhat

aukenit / ia monda pyhein rumista iotca manneet olit / yleſnouſit ia wloſlepit heiden Haudhoiſtans / henen yleſnouſemiſens ielkin / Ja tulit ſihen pyhen caupungin / Ja ilmeſtyit monelle.

Mutta ſe pämies / ioca edeſe ſeiſoi / / henen cohdhallans / ia ne iotca henen canſans olit ia wartioijzit Jeſuſta / coſca he neit / ette hen nin hwtain hengens yles annoi / ia neit ſen maan ieriſtören / ia mite tapachtunut oli / pelkeſit he ſanghen / ia kunnioitit Jumalata ſanodhen / wisſiſte teme on ollut yri hurſcas Jnhimi nen ia Jumalan pe.. / ceiki canſſa iotca ynne ſinne menit catzoman / coſca he neit mitke ſielle tapachtui / löijt he rindoians ia paſaſit cotianſa. Nin caiki henen tuttauanſa taambana ſeiſoit / ia ne waimodh iotca Galileaſta olit hende ſeuraneet / ia neit nemet caiki / ioinenga ſegas oli Maria Magdalena / Ja Maria ſen wehen Jacobin ia Joſeſen eiti / Ja Salome zebeteuſen poicain eiti iotca mös coſka hen Galileaſſa oli / hende ſeuranneet ia paluelleet olit / ia monda muta / iotca ynne henen canſſans Galileaſta yleſinenyet olit Jeruſalemin.

Mutta ette ſe oli Walmiſtus peiue / ia ei Rumit pitenyt oleman Riſtin päle Sabbathina (Sille ſe ſama Sabbathin peiue oli ſwri) Rucolit Juttat Pilatuſt / ette heiden Reidheus piti Ricottaman / ia poiſotettaman.

Nin tulit Houit ia ricoit ſen enſimeiſen Reidhet / ia ſen toiſen ioca henen canſans Riſtinnaulittu oli. Mutta quin he tulit Jeſuſen tyge / ia neit henen io coolluert / ei he rickonet henen Reiſiens / Waan yri Houiſt auaſi henen Kyliens keihehell. Ja cocta wloſwooſi Weri ia Weſi.

Ja ſe ioca temen neki / hen ombi ſen todhiſtanut / ia henen Todhiſturens on toſi. Ja ſe ſama tiete ette hen totta ſano / Senpäle ette te mös woikoiſitta. Sille nemet ouat tapactanut / ette Ramattu teuteteiſin / Ei teiden pide Lwta rickoman heneſe. Ja taas toinen Kirioitus ſanopi / He ßauat nädhä iohonga he ouat piſteneet.

Sitelehin coſca echto ſiſelletuli / ette walmiſtus peiue oli / ioca ombi ſe eſi ſabbathi / tuli Joſeph Arimathiaſt Judean caupungiſta

giſta/yri ricas mies/radhinmies/yri hyue hurſcas mies/ioca eſſ
ollut mieliſtynyt heiden nemuonſa ia tõhõnſſe/Joca mõs odotti
Jumalan waldacunda/Sille ette hen oli Jeſuſen Opetuſlapſi/
mutta ſalaiſeſta Judaſten pelcon tedhen. Hen rohkeſi ia ſiſelle
meni Pilatuſen tyge/Ja anoi henelde poiſottaxens Jeſuſen ru-
miſta.

Nin Pilatus imehteli ette hen io kolut oli/ia cutzui tygenſe pä
miehen/Ja kyſyi henelde ios hen io amut coolut oli/Ja quin hen
aſtan ymmerſi pämiehelde/annoi hen Joſephil Jeſuſen rumÿn/
ia keſki ſen henelle annetta. Ja Joſeph oſti lÿna watten. Tuli
mõs Nicodemus/Joca ennẽ oli tullut õelle Jeſuſen tyge/Ja toÿ
Mirrhan ia Aloen ſekotetun kehes ſatamarca. Nin he otit Je-
ſuſen rumin/ioca poislaſkettu oli/käreit ſen puchtaſen linauate-
in/ia ſidhoit ſen Linoilla woitein canſa/ninquin Judaſten tapa
on haudhata. Mutta ſÿne paicas quin hen riſtinmaulittin/oli yrt
titarha/ia yrtitarhaſa yri wſi hauta/ioca oli Joſephin/ionga hẽ
oli calliohon hakanut/cuhunga eſſ ollut kengen viele pandu. Si-
hen he ſis panit Jeſuſen Judaſten walmiſtus peiuen tedhen. Ja
Sabbatti rupeiſi ſiſelle tuleman/ia ette hauta oli leſſne. Ja he vie
ritit ſworen kiuen haudhan owellen/Ja poismenit. Nin oli ſi-
elle Maria Magdalena/ia Maria Joſe iſtudhen haudhan coh-
dalla/Ja mõs muita waimoia/iotca mõs olit Jeſuſen canſa tul
leet Galileaſta/catzelit cuhunga ia quinga henen rumÿns pan-
thin. Mutta he palaſit/ia walmiſtit hyue hauliſi yrtteie/ia wo-
iteita/waan Sabbathina he leueſit keſkyn ielkin.

Mutta toiſina päiuene ielken Walmiſturen peiuen cokoun
ſit Pappein pämiehet/ia Phariſeuſet Pilatuſen tyge ſanoden/
Herra me muiſtimme että ſe wiettelia ſanoi wiele henen eleiſens/
colmen peiuen pereſt mine yleſnouſen. Käſke ſÿs warielta hauta
colmanden peiuen aſti/ettei henen Opetuſlapſens tule ia warga-
ta hende/ia ſanouat Canſſalle/hen yleſnouſi colluſta/ia nin
tule ſe ielkimeinen willitus pahemari quin ſe enſimeinen. Sanoi
heille Pilatus/Sÿne on wartia. Menget warielcat ninquin te tai-
dhatte. Mutta he poiſmenit ia warielit haudhan Wartiadhen
canſalla Inſiglaſit kiuen.

Christusen ylesnousemisen Ajeno nelien Euangelisterin ielkin.

GOsca se Sabbathi oli edhesiotunut/Nin Maria Magdalena / ia se toinen Maria ioca cutzutan Jacobi / Ja Salome/ia Johanna/ia muwd heiden cansans / iotca olit Jesusen causa tulluuat Galileasta/ostit ia walmistit hyuen hauliſia weiteita / tullarens ia woidhelarens Jesusta/ Sille ette ylitzen Sabbathin he leueſit keskyn ielkin.

Mutta Sabbathin peiuen echtona ioca Rupesi walgaise maan ensimeiste Sabbathin peiue homenelda / sangen warhan/ cosca wiele hämere oli / tulit he haudan tyge auringon coittaisa/ ia toit / nyte hyue hauliſi yrtie quin he olit walmistanuuat / Ja catzos / sijne tapachtui swri maan iäristus. Sille HERRAN Engeli alasastui Taiuahast ia edhesken/ wieritti Kiuen ouelda ia istui sen päle. Nin hen oli nähde quin pitkeisentuli / ia henen waattens walkia ninquin Lumi. Mutta henen pelghostans wartiat hemmestuit / ia tulit ninquin olisit coolleet.

Mutta ne waimot puhuit keskenens / cuta meille kiuen wieritäpi haudhan ouelda? Sille hen oli sanghen swri. Ja quin he catzoit / eckesit he ette se kiui oli pois wieritetty haudhalda / Ja he menit haudhan siselle / ia eiuet leunyet HERRan Jesusen rumista/ nin ioxi Maria Magdalene pois neite sanoman. Ja quin ne waimot olit hemmestyneet sute ettei he Jesusen rumista sielde leunneet/ Catzo/nin seisoit cari Mieste heiden tykenens kylteneisis waatteis. Nin he peliestyit/ia heiden Casnons mahan pein löit/ Nin sanoit he heille/ Miti te ezitte sitä Eleuete Coollutten sekan? Ei hen ole tälle / Mutta hen ylesnousi. Muistakat quinga hen teille sanoi / coska hen wiele Galileas oli / sanoden / Ette Inhimisen Poian piti ylenannettaman Synneisten Inhimisten käsijn / ia Ristinnaulutta / ia colmandena peiuen ylesnouseman. Ja he muistit henē Sanans päle. Nin he iellenspalasit Haudhalda / ia ilmoitit caiki nämet nylle Ydelletoistakymenelle / ia caikille muille/

Ja sa-

Ja ſanoit neite Apoſtoleille/ Ja heiden puhens någhyt heille nin quin houraus / Ja euet he heite wſkoneet.

Coſka ſis Maria Magdalena ioxi (quin nyt ſanottin) ia tuli Simon Petarin tyge /ia ſen toiſen Opetuſlapſen tyge iota Jeſus racaſti/ia ſanoi heille/ He ouat poiſottanet HERran haudaſt/ ia emme me tiedhå cuhunga he henen panit. Nin Petari ia ſe toinen Opetuſlapſi wloſmeni / ia tulit haudhan tyge. Mutta ne Cari ynne ioxit / ia ſe toinen Opetuſlapſi edhelleioxi nopiaman quin Petari / ia tuli edhelle haudhan tyge. Ja quin hen ſiſelle kurkiſti/neki hen kårilinat panduna/Ei hen quitengan ſiſellemennyt. Nin tuli ſijtte Simon Petrus henen ielkins / ia meni haudhan ſiſelle / ia näki Kårilinat panduna / ia ſen Hikilinan ioca henen påens påle oli ollut / ei Kårilinan canſa panduna / waan erinens kårittynå ychten paickan. Nin ſiſellemeni mös ſe toinen Opetuſlapſi / ioca edhelle tullut oli haudhalle / ia neki ſen ia wſkoi. Sille eiuet he wiele Ramattu ymmertenet / ette henen piti yleſnouſeman Cooleiſta. Nin taas ne Opetuſlapſett menit iellens cokoon. Ja Petari imehteli quinga ſe tapactui.

Mutta Maria haudhan edes ſeiſoi wlcona idkein. Coſka hen ſis idki / nin hen kurkiſti haudhan ſiſelle/ ia neki cari Enge lite Walkeis waatteis iſtuan / Se yri påen poles / ia ſe toinen Jalcain poles/ cuhunga he Jeſuſen Rumin panneet olit. Sanoit he henelle / Waimo / mites idket? Hen ſanoi heille / He ouat minun HERRANI poiſottaneet / engå tiedhå cuhunga he panit henen. Coſka hen nemet oli ſanonut / kienſi hen itzens tacaperin/ia neki Jeſuſen ſeiſouan / ia ei tienyt ette ſe oli Jeſus. Sanoi Jeſus henelle / Waimo mites idket? Ketes etzit? Hen Lwli ſen olkuan Yrtitarhan haltian / ia ſanoi hen henelle / HERRA / ios ſine henen poiscannoit / nin ſanos minulle cuhungas henen panit / ia mine henen otan. JESUS ſanoi henelle/ Maria. Nin hen kien ſijn ia ſanoi henelle / Rabboni/ ſe on ſanottu / Meſtari. Sanoi Jeſus henelle / Ele minuhun Kupe /ſille en mine wiele ole Yleſaſtunut minun Iſeni tyge. Waan mene minun Weikeini tyge ia ſano heille/ Mine yleſaſtun minun Iſeni tyge/ ia teiden Iſene tyge / Ja

ge/ Ja Minun Jumalani tyge ia teiden Jumalan tyge. Teme ō/
bi se Maria Magdalena/ ioska hen seitzemē perkelet wlosaianut
oli. Jolle hē ensin ilmestyi cosca hē yleſnosnut oli warahin ensimei
ſne Sabbathin peiuene. Ja se meni markans ia ilmoitti nÿlle iot/
ca olit tottunuet henē cansans oleman/ iotca murehiſans ia idke/
ueiſſe olit. Ja quin ne ſamat cwlit ette hen eleuene oli / ia nech/
ty oli henelde / einet he wskoneet.

Mutta ne waimot menit ſiſelle hautan / ia neghit ydhen no/
ricaiſen oikealla polen iſtuan/ watettuna pitkille walkeilla watteil
la/ ia he peliestyit. Mutta se oli HERRan Engeli. Nin se ſanoi
heille/ Elkette peliekkō/ mine tiedhen ette te Jeſusta Nazarenuſta
site riſtinnaulitcuta etzitte/ ei hen teelle ole/ Hen ombi yleſnosnut/
ninquin hen ſanoikin/ Tulcat ia Catzocat ſija cuhunga Herra pan
du oli/ ia menget nopiaſta ia ſanocat henen Opetuſlapſillens/ ia
Petarille/ ette hen yleſnosnut ombi coluiſta / Ja Catzo / hen keupi
teidhen edhellenne Galilean/ Sielle the ſaatta henen nedhā quin
hen ſanonut oli teille. Catzo mine ſanoin teille. Ja he menit nopi/
aſti haudhalda pelgon ia ſuren ilon canſa ia iorit / ette he ſen he/
nen Opetuſlapſillens iulgiſtaiſit / Sille wapiſtus ia hemmeſtys
oli heidhen pālens tullut / ia einet he kelleken miten ſanonuat / ſille
ette he pelkeſit.

Ja coſka he menit iulghiſtaman henen Opetuſlapſillenſa /
Catzo / nin Jeſus cohdas heite ia ſanoi / Terue teiden / Ja he e/
dheſmenit ia rupeſit henen ialkohinſa/ ia cumarſit hende. Nin
ſanoi Jeſus heille/ Elkette peliekkō / Menge Ja iulgiſtaca minun
weliÿleni ette he meneuet Galilean / ia ſielle he ſauat minun nāde.

Coſka he nyt poiſmenit / Catzo / nin tulit mwtamat wartio/
iſta Caupungihin / ia ilmoitidh temen caiken nÿlle Ylimeiſille Pa
peille mite tapachtunudh oli. Nin he cokounſit Wanhimbadhen
canſa ia Neuuo pidhit / ia annoit Sotamiehille kylle Raha / ia
ſanoit/ Sanocat ettā henen Opetuſlapſens tulit Ö elle / ia war/
ghaſtit henen / meiden mateſam. Ja ios ſe tule Waldamichen cor
uille / nin me tadhomme henen lepytte / ia ſaatam teidhet ſyttō/
mexi. Nin he otit Rahan ia teit quin he olit opetetudh. Ja teme

puhe

puhe on änixi otettu Judaſten keſkene haman tehen peiuen aſti.

Ja cazo / Cazi heiſte menit ſamana Peiuen ychten Kyleen io-
ca oli Jeruſalemiſt Cwdhenkymenen wacomitan tacana / Em-
mahus nimelde. Ja puhuit keſkenens caikiſta nijſte iotca tapac-
tanut olit. Ja ſe tapactui heiden puhueſans ia tutkiſtelit keſke-
nens / leheſtui itze JESVS heite / ia matkuſti ynne heiden can-
ſans. Mutta heiden ſilmens pidhettin / ettei he hende tundenuet.
Sille hen ilmeſtyi heille toijſella modolla / Nin ſanoi hen heille /
Mitke puheit ne ouat / iotca te pidhet keſkenen kieudheſen / ia olet
ta mureheliſet?

Nin waſtaſi yxi Cleophas nimelde / ia ſanoi henelle / Oleco ſi
ne ainoa mwcalainen Jeruſalemis / ioca ett tiedhe mite ſielle neine
Peiuine tapactui? Nin hen ſanoi heille / Mitke? Nin he ſanoit
henelle / Sijte Jeſuſeſt Nazarenuſeſt ioca oli wekeue Propheta
Töijſſe ia Sanoiſſa / Jumalan ia caiken Canſſan edes / Quinga
meiden Ylimeiſet Papit ia Pämiehet / henen ylenannoit Coleman
cadhotoxeen / ia riſtinnaulitzit henen. Mutta me lwlima henen ole
uan ſen / ioca Jſraelin piti lunaſtaman. Ja caikein neinen ylize /
io colemas peiue ombi tenepene quin nämet tapactuit. Onat
mös mwtomat Waimot meiſte / meite peliettenet / iotca warhan
amulla tulit Haudhalleſia quin eiuet leutenyt henē Rumiſtans / he
tulit ia ſanoit / ette he mös olit Engelin näghyn nähnyet / iotca
ſanoit henen eleuen. Ja mwtomat meiſte menit Haudhalle / ia le-
uſit ninquin Waimot olit ſanonuet / mutta eiuet he hende leunet.

Ja hen ſanoi heille / O te tompelit ia hitaad ſydhemeſt wſko-
man nijte caiki / ioita Prophetat puhuneet ouat. Eikö Chriſt uſen
neite pitenyt kerſimen / ia henen Cunnians ſiſellekieumen? Ja hen
rupeſi Moſeſiſt / ia caikiſt Prophetaiſt / ia tulkitzi heille caiki Kir
ioituret / iotca heneſte ſanotut olit.

Ja he leheſtuit Kylä / iohonga he menit / ia hen teetteli he-
nens edhemme kieumen. Ja he wadhit henen / ia ſanoit / Ole mei-
den canſam / Sille ette Echto ioutu / ia peiue ombi laſkenut. Ja
hen ſiſelmeni oleman heiden canſans. Ja ſe tapactui / quin hen a-
trioitzi heiden canſans / Otti hen Leiuen / kijtti / murſi ia annoi

heille. Nin heiden silmens aukenit/ ia tunsit henen. Ja hen catosi heiden edestens.

Ja he sanoit keskenens/ Että meiden Sydhen meisse palanut coska hen Tielle meite puhutteli / ia auasi meille Kirioitaret: Ja he ylesnousit saman hetkene ia palasit Jerusalemin/ ia leusit ne yti toisakymende cootindh / ia ne iotca nimen cansa olit / Jotca sanoit/ HERRA on totisesta ylesnosnut / ia Simonille ilmaunsi. Ja he iuttelit heille mite Tielle tapactanut oli/ ia quinga hen heilde tuttu oli sijte Leiuen murtamisesta/ Että he mös nite vsconnet

Mutta sen saman Sabbathin ettona coska/ io onet olit sulietut cussa Opetuslapset olit cogotut / Judasten pelghon tedhen. Cosca he nyt neite puhuit/ tuli itze Jesus / heisdhen atrioidesans / ia seisoi heidhen keskellens / Ja sanoi heille/ Rauha olcon teille/ Ja ßoimasi heille heiden epewskonsa / ia sydhemens cangiutta / ettei he wskonet nite iotca henen olit nechnyet ylesnosnueri / Mutta he hämmestyit ia pelkestit / luulit hengen nekeuense. Ja hen sanoi heille / Mite te nin pelkette? Ja miti sencaltaiset ajatoxet tulenat teiden Sydemeen? Catzocat minun käsieni ia Jalcoiani / ette mine se itze olen/ Runetkat minunni ia catzocat / sille ettei hengelle ole Liha eike luita / ninquin te näete minulla olenan. Ja quin hen nämet sanoi / Osotti hen heille Kätens ia Jalcans/ ia kylken se/ Nin iloitzit sijs Opetuslapset Herran nechtyens. Mutta coska he ei wiele wskoneet ilon tedhen / waan ihmettelit / sanoi hen heille / Ongo teille miten tesse sötenetä? Ja he panit henen eteens Cappalen paisetu Cala / ia iotain Kimalais honaiata. Ja hen otti sen / ia söi heiden nähdens.

Nin sanoi hen heille/ Näme onat ne Sanat iotca mine puhuin teille / coska mine wiele teiden cansan olin / Sille ette caiki pite tenteremen / mite kirioitettu on Mosesen Lais / ia Prophetis / ia Plasmis minusta. Silloin hen auasi heiden ymmerdyrens ette heiden piti ymmertemen kirioituret / ia sanoi heille / Nin on kirioitettu / ia nein tuli Christusen kerste / ia ylesnouseman Coolluista colmanna peiuene / ia sarnattaman henen Nimeens Paranusta / ia Syndien anderiamdamista caikis Canssoissa / runeeen Jerusalemist. Mutta te oletta caikein meinen Todhistaiat. Ja

Ja taas ſanoi hen heille Rauha olcon teille. Niinquin Iſe minun lehetti / Niin mine mös leheten teiden / Ja quin hen nemet ſanonut oli/puhalſi hen heiden pälens Ja ſanoi heille / Ottaca ſe Pyhe Hengi / Joillen te ſynnit anderiannat/nijlle ne Anderiannetan/Ja ioillen te ne pidhette / nijllen ouat ne pidhetyt.

Päſieis Peiuen Menon loppu.

MVtta Thomas yri nijſte Cadheſtoiſtakymeneſt / ioca cutzutan Caroinen/ei ollut heiden canſans coſka Jeſus tuli. Niin ſanoit ne mwdh Opetuſlapſet henelle / Me näime HERRAN. Mutta hen ſanoi heille/Ellei mi ne näe henen Käſiſens Naulain reiki / ia piſte minun Sormeni Naulain ſyan/ia laſke minun Kätteni henen Kylkeens/em mine wſko.

Ja Caderan peiuen pereſt/taas olit henen Opetuſlapſens ſa ſi elle/ia Thomas heiden canſans. Tuli Jeſus quin ouet ſulietut olit / ia ſeiſoi keſkelle heidhen ſeaſans ia ſanoi / Rauha olkon teille. Sijtte hen ſanoi Thomaſelle / piſte ſinun ſormes tenne / ia catzo minun Käſieni / Ja otenna tenne ſinun Kätes / ia piſte minun kylkeeni/ia ele ole Epeuſkoinen waan weſkolinen. Thomas waſtaſi ia ſanoi henelle / Minun HERRAN ia minun Jumalan. Jeſus ſanoi henelle/ Ettes neit minun Thomas/ nin ſine weſkoit. Autuat ouat ne ioca ei nehnet / ia weſkoit.

Sen pereſt ilmoitti Jeſus taas itzens Tyberian Meren tyken/ Ja hen ilmoitti henens nein. Simon Petrus ia Thomas ioca cutzutan Caroinen/olit ynne/ia Nathanael ioca oli Canaſt Ga'ilean maalda/ia ne Zebedeuſen poiat / ia caxi mwta henen Opetuſlapſiſtans. Sanoi Simon Petari heille/Mine menen calahan. Me ſanoit henelle/Me tulema mös canſas. Niin he wloſlexit ia aſtuit cocta wenheſen / ia ei he ſine öenä miteken ſaneet.

Mutta coſka io Homen oli/ſeiſoi Jeſus rannalla. Ei quitenga Opetuſlapſet tiennet ette ſe Jeſus oli. Sanoi Jeſus heille/Pitkit ongo teille miten ſötewäte? He waſtaſit hende / Ei. Niin hen

ſanoi heille / Laſſecat werkona oikiall polen wenecte / nin te leu-
ohette. Nin he laſkit / ia tuli nin palio caloia ettei he woineet ſite
wete. Nin ſanoi ſe Opetuſlapſi iota Jeſus racaſti Petarille / HERRA
ſe ombi. Coſka Simon Petari ſen ewli ette ſe oli HERRA /
wõtti hen hainen ymberillens (ſille hen oli alaſti) ia heitti itzens
Meren. Mutta ne mwdh Opetuſlapſet tulit wenehelle / Sille ei-
uet he olluet caucan maalda / wan lehes capi ſata kyneret / ia we-
dhit werkot caloinens.

Quin he nyt olit malle aſtunet / Neit he hyſlet panduna ia ca-
lan ninen pãle ia Leiuen. Sanoi JESUS heille / Tocat tenne
niſte caloiſta iotca te nyt ſaitte. Simon Petari yleſaſtui ia weti
werkot maalle teunenes Swri caloia / ſata wiſikymmende ia cok-
met. Ja waicka he nin monda olit / ei quitenga werkot rickunet.
Jeſus ſanoi heille / Tulkat rualle. Mutta eikengen Opetuſlapſi-
ta wſkaltanut hende kyſye ſanoden / kucas olet: Sille he tieſit ſen
oleuan HERRAN. Nin Jeſus tuli ia otti Leiuen ia andoi heille /
Ja ſamalmoto mõs Calan. Teme ombi nyt ſe colmas kerta ette
Jeſus ilmeſtui henen Opetuſlapſillens / ſytte quin hen yleſnoſnue
oli coolleiſta.

Coſka he nyt olit ſõneet / ſanoi Jeſus Simon Petarille. Simõ
Joannis / Racaſtacos minua enãmin quin nãmet: Hen ſanoi he
nelle / Ja HErra / ſine tiedhet ette mine Racaſtan ſinua. Sanoi
hen henelle / Roki minun Carizoitan. Sanoi hen taas henelle
iellens / Simon Joannis / Racaſtacos minua: Hen ſanoi henelle /
Ja HErra / ſine tiedhet ette mine Racaſtan ſinua. Sanoi hen he-
nelle Roki minun Lambaitan. Sanoi hen henelle Colmanen ker-
dhan / Simon Joannis / Racaſtacos minua: Petari tuli murehe-
ſans / ette hen colmanen kerdhan henelle ſanoi / Racaſtacos minu-
a / ia ſanoi henelle / HErra / ſine caiki tiedhet / ſine tiedhet ette mi-
ne Racaſtan ſinua. Sanoi Jeſus henelle / Roki minũ Lambaitan.

Totiſeſt totiſeſt ſanon Mine ſinulle / Coſka ſine olit Noori /
nin ſine itzes wõtit / ia kenit cuhungas tactolit / Mutta coſkas wan
hanet / nin ſine wloſoiſenat kãdes / ia toinen ſinun wõttepi / ia
wiepi cuhunga et ſine tadho. Mutta ſen hen ſanoi / merkiten mil-
le Colemalla henen piti Jumalata cunnioitzeman.

Ja

Ja quin hen ſite ſanonut oli/ſanoi hen henelle/Seura minua. Nin Petari kienſijn ymberins/ia neki ſen Opetuſlapſen ſeurauan iota Jeſus Racaſti/ioca mõs Jeſuſen Kinnoilla Ectoliſes maanut oli / ia oli ſanonut/ HERRA cuca ſe on ioca ſinun pette: Coſka ſis Petari temen neki / ſanoi hen Jeſuſelle / HERRA/ende ſis teme: Jeſus ſanoi henelle / Jos mine tadhoiſin ette hen pyſyis ſihenaſti quin mine tulen / mite ſinun ſihen tule: Seura ſi ne minua. Nin teme puhe wloſleri Welieſten ſeas/ Ei teme Opetuſlapſi coole. Ja ei ſanonut Jeſus henelle/ Ei hen coole/ Waan ios mine tadhon ette hen pyſyis ſiehenaſti ette mine tulen / mite ſi nun ſihen tule: Teme on ſe Opetuſlapſi ioca neiſte todhiſta / ia ombi nämet kirioitanut/ Ja me tiedhem ette henen Todhiſtuxens on toſi.

Mutta ne yritoiſtakymende opetuſlaſta menit Galilean ydhelle worelle cuhungha Jeſus oli heidhen ſätenyt/ Ja ſielle hen nähtijn enemelde quin widhelde ſadhalda welielde ydhelle hawalla/ ioiſta wiele monda eleuet nyt / Mutta mutamat pois nuckuneet ouat. Ja coſca he neit henen / langeſit he mahan henen etteenſe / Mutta monicadhat epeilit. Ja edheſaſtui Jeſus / puhui heille ia ſanoi / Minulle ombi annetu caiki woima taiuaſa ia maaſa. Mengette ſijs caikeen mailman / ia ſarnacat Euangelium caikille lodhuille ia opettaca caiki canſa / ia caſtacat heite/ nimen Jeſen/ia Poian/ ia Pyhen hengen/ia opettaca heite pitemehen caiki mite mine teidhen keſkenyt olen. Joca woſko ia tule caſtetuxi / ſe tule autuari. Mutta ioca ei woſko / ſe tule cadhotetuxi. Mutta nä me ouat ne merkit/ iotca noudhattauat nijte quin woſt ouat. Minun Nimeni cautta pite heiden Perkelet wloſaiaman. Wſilla kielille puhuman/ Kermeet poiſaiaman/ Ja ios he iotaki myrcky ioo uat/ei heille miten wahingoita. Saïraſten päle heiden pite Kädens paneman / ia ne paraneuat. Ja Cänzo/ mine olen teidhen tykenen iocapeiue hyman mailman loppun aſti.

Semperäſt ombi hen Jacobille nekynyt 1 Corin 15.

Nin mõs ennen quin hen taiua ſen heidhen ſilmeins edheſte

yleſotettin/oſotti hen itzens eleuene Apoſtoleille kerſimiſen ſe ielkin moninaiſen oſotoxen cautta / ia neytteli henens heille nelielym/mende peiue / ia puhui heille Jumalan waldakunnaſta / anaſi heille ymmerdyxen/ette heiden piti ymmertemen kirioturet. Ja quin hen heite coonnut oli ſiehen ſaman paican/ kielſi hen heiden Jeruſalemiſta poi/menemeſte / waan odhottaman Iſen lupauſta ia ſanoi/Cazo/mine leheten Iſeni lupauxen teidhen pälene/ioſta te cwolitta minulda. Mutta teiden pite ſijne Jeruſalemin caupungi/ſa oleman / ſihenaſti quin teidhen pälenpuetetan auw ylehelde. Sille ette Johannes toſin wedhelle caſtoi/ Mutta teiden pite py helle Hengelle caſtetaman / ei nyt monen peiuen peräſt.

Coſka he ſis cokonduneet olit/kyſyit he henelle ſanoden / HErra/nytkös yleſrakenat ſen Iſraelin Waldakunnan? Nin hen ſanoi heille/Ei teiden tule tiete aica eli hetkie/ioca Iſe ombi pannut henen woimaſans/ Waan teiden pite ſaaman ſen pyhen Hengen auwun/ ioca teiden pälen tulepi. Ja teiden pite oleman minun todhiſtaiani / ei waiuoin Jeruſalemis / mutta mös caikes Judeas ia Samarias / ia ſijtte Haman Maan äreen.

Nin hen wloſwei heien haman Bethanian / ia yleſnoſti Kätens/ia ſiugnaſi heite. Ja ſe tapactui coſka hen ſiugnanut oli heite/ſitte quin hen io kylle oli heille puhunut colemans ielkin/ercani hen heiſte/ia yleſotettin heidhen nedheſens/ia yleſmeni taiuaſen/ ia pilui yleſuei henen heidhen ſilmiſtens/ ia iſtupi Jumalan oikealla kädelle. Ja quin he wiele catzelit Taiuaſen henen menneſens/ Catzo/nin ſeiſoit heiden tykenens cari Mieſte walkeis waatteis / ioca mös ſanoit/Te Galilean miehet / mite te ſeiſotta ia catzotta Taiuaſen? Teme Jeſus ioca teilde yleſotettin Taiuaſen/hen ombi nin tuleua / quin te näitte henen meneuen Taiuaſen.

Nin coſka he hende cumardanet olit palaſit he Jeruſalemin woorelda ioca cutzutan Olio meki / ia taambana on Jeruſalemiſt ydhen Lepopeiuekunnan matka. Ja quin he ſiſelletulit / nin he yleſaſtuit ſihen Salijn cuſſa nämet oleſkelit / Petari ia Jacobus / Jahannes ia Andreas/Philippus ia Thomas / Bartholomeus ia Mattheus/Jacobus Alphein poica ia Simon Zelotes/Ja Judas

Jacobin

Jacobin weli. Nämet caiki olit alati ynne yrimieliſeſta Rukoures ia aurenshwtamiſes ynne Waimoin / ia Marian Jeſuſen eitin canſa / ia henen Welieins canſa. Ja olit aina Templiſe kijtteden ia cunniottaden Jumalata.

JA nijne peiuine yleſnouſi Petari Opetuſlaſten seas / ia ſanoi (ia oli Joucko nimilde ychten lehes carikymende toiſta ſata) Te Miehet ia Weliet / Sen Kirioituren piti teutettemen / iongapyhe hengi ennen ſanonut oli Dauidin ſuun lepitze Judaſeſta / ioca oli heiden Johdattaians quin Jeſuſen kijniotit / Sille ette hen oli meiden Luguſſa luettu / ia on temen Wirgan meiden canſam ſaanut / Teme ombi anſannut ſen Pellon Wärydhen palcaſta / ia itzens hirtti / ia on keſkelde cachti pacachtanut / ia caiki henen Siſelyrens wloſputoiſit. Ja ſe ilmeſtui caikille / iotca Jeruſalemis aſuuat / nin ette ſe ſama Peldo cutzutan heiden Kielellens Hakeldama / ſe on / Weri peldo. Sille ſe on Kiriotettu Pſaltari Ramatus / Henen Cotons pite tuleman kylmille / Ja ei pide olemā ſijne aſuianda. Ja henē Pijſpaudhens tomen pite ſaman.

Nin pite nyt neiſte Miehiſte / iotca meiden canſan ouat ollnet (caiken ſen aian culla HERRA JESUS wlos ia ſi ſellekeni meiden canſan / Ruueten Johanneſen Caſteſta / haman ſihen peiuen aſti / cuma hen meilde yleſotettin) yri otettaman henen Yleſnouſemiſens Todiſtaiari ynne meiden canſam. Ja he aſetit cari ehdolle / Joſephin ioca cutzutin Barſabas / ioca mös hijalda Nimelde cutzutan Juſtus / Ja Mathiaſen. Rukolit ia ſanoit / Sine HERRA ioca caikein ſydhemet tunnet / oſota cumman ſine neiſtea Cadheſt olet wloſualinut / Ette henen pite Arnan ſaaman teſſe Paluelutes ia Apoſtolin wirghas / cuſta Judas ombi poiſwilpiſtenyt / ette henen piti poiſmenemen ſialens. Ja he heitit Arnan heiſte. Ja ſe Arpa langeſi Mathiaſen päle. Ja hen lwettin ninen ydhen toiſtakymmenen Apoſtolein Seccaan.

JA quin ſe Wideſkymenes peiue teutettin / olit he caiki yrimieliſeſte ynne ſamas paicas. Ja äkiſte tapachtui Taiuahaſt

yri Hwmaus / ninquin ſangen ialo Tuliſpä olis tullut / Jä teutti caiken Honen / cuſſa he olit iſtumas. Ja heille nägyit wileſkellyt kielet ninquin Tuliſet / Ja ne iſtuit itzecunghin heidhen päalens. Ja he teutettin caiki Pyhe Henge / Rupeſit puhuman muilla Kielille / ſenielken quin ſe Hengi andoi heiden wloſpuhua.

Mutta he wloſmenit / ia ſarnaſit iocapaicas / ia HERRA teeſkeli heiden canſans / ia wahuiſti Sanan noutauaiſten Merckein cautta.

Chriſtuſen Pyynan / Yleſnouſemiſen / ia Taiuaſen aſtumiſen Yhenaſta Coppu.

IESVS

BIBLIOTHECA
UNIV. HELS.

IESVS CHRISTVS Na
zarethist yri iancaikinen Kuningas Canssans
pale / yri Lunastaia ia wapactaia / yri Domari henen Wiholis=
tens ylize / Jonga tykene ombi woima ia Laupius. Ja mine Je=
sus Christus Nazaretist Olen Se ainoa eleuen totisen Jumalan
poica / Yri Judasten Kuningas / Daudin sughusta syndynyt /
Se woskolinen Todhistaia / ia se Esicoinen coolluista / ia Maan
Kuningaidhen Pämies / Yri caiken mailman Wapactaia / Se
ainoa Cunnian Kuningas / Ja se ainoa Wälimies / Jumalan ia
Inhimisten waihella / Se totinē Jumalā Cariza / ioca Mailman
synnit cannan. Joca olen minun Jseni wihan kepyttenyt / Joca
mös se oikea Armon Arcu olen / Nin mös yri hyue Läkeri / minen
seriettudhen / ia hosuttudhen Sydhemthin. Ja olen Se eleue
Taiualinen leipe / ioca Mailmalle sen Elemen annan / Ja minen
tötetekeuisten ia raskautetudhen Wirghotus. Olen mös se Oui=
ionga cautta sihen Elemehen siselle kiendhen. Ja se Inhimisten
Totinen Walkius / ioca pimeydhes walghista pi. Olen mös se Cal
lio / se Cadhe kini / ia Perustos / ette ioca minun päleni rakendapi /
eipe hen wilkistele. Sille mine olen yri Rauhan Pämies / ioca o=
len Jhmelinen / Nemo / Jumala / Sangarij / Jiancaikinen Je
se / Rauhan Esimies / Joca olen mös caikein Inhimisten eleme /
Yri Inhimisten synnin Candaia. Ja ioca mös olen Inhimisten
ihainen Welij / senuori ette meille caikilla yri Jse Taiuasa ombi /
Jolda minulle ombi annettu caiki Walca Taiuasa ia maasa. Mi
ne quitengin toinotan teille caikille minun Christiuille wskoli=
sille Welille / Armon / Rauhan / Rackaudhen / Laupiudhen / rei=
den Syndein anderiandamisen / ia sen iaacaikisen Elemen / Jon
loppumattoman Riemun causa. Ette te / minun Rackahat
Welien / caiki oletta minun haltuun ia homan annetut / ia mine o=
len teite / minun werellen Lunastanut / Ja mine teiden Kuningan
olen / Nin mine Caiken tadhon / ette Teiden pite minun Sanani
ia Opin pitemen / ia minun ainoan päleni wskoman / minua au=
kenhyttämän / minulda caiki tarpeet / hengelisen ia ruumelisen
annuan /

G 1

anoman / toimoman / Minua kiſtemen ia paluteleman. Ja tadhon mös / ette te keskenenne racaskat / minquin mine teite racastanut olen. Ja elket millemoto minun Sanaſſani lopuco. Olkonſe quinga iskenens taita / ellei te tadho teiden Sielunna iancaikiſeſta caddhotta. Man mine tadhon / ette teiden pite hama loppun aſti / minun Sanan turuaſſa / iohonga mine mös teite autan / wahuaſti pyſymen. Ja ette te oſotatta teiden Wskonna henen Tödhens canſa. Nin ette te annaiſitta teiden Wskonna / hyuie Töite matkan ſaatta / ſenpäle ette te tuliſitta minun Iſelle mikelwoliſeri Wffriri. Sille Iſe ia mine olema ychte. Senteden / o minun Canſſan / kienne ſinuas paranorella minun tykene / hwda minua auxes tuſtan ia hädhen aialla / nin mine tadhon ſinun ewlla ia autta / ia minun Laupiudhen ei pidhe iancaikiſeſta ſinunſta poickeman / AMEN.

Prentattu Stocholmis Amundi Lauritzan Poialta.

CHRIStuſen Syndyme wodeſta.

MDILIX.

Uff Christi mening ähr är the sagt. för kreggend (...)
ey skoor möghe, till Gudzrikh gifft förr alt upp-
tu för wälla rädde och föde, Gifft arbet upå the tegher
som intet saa, Gudh gifte them doogh theers födt,

Gå äfft nu vnå wenligen Her, aldrigh förwäten sk
wädh, the kemper tree som förr sagt är, the werke
ähnd skall förde Moon theers wäldh
nagh tragnes skiold, som är
så bo lägh, för till Gudh
gifte skaa nådhe.

Jhesus christus ombi ollut ijxi wossa raikein edesseen Owigatoin

rauiza Kristi ia tekimös somnion Jumala ia mende wahilleen ijan-

raikisesta Colema ia elema sodin mitta elaema woitti colema

alasloimi elemaen rauitta Sen todista Maria quin Jhesus

sixen tuli yxilöis nosimut colemasta ia elemaen kautta cum-

pia saadu Jumalan isan sen naki quin sen tuli kandalle Ylöskir-

ia kristitaat ia naki sen rollin posolleexi Jumalan sit pi-

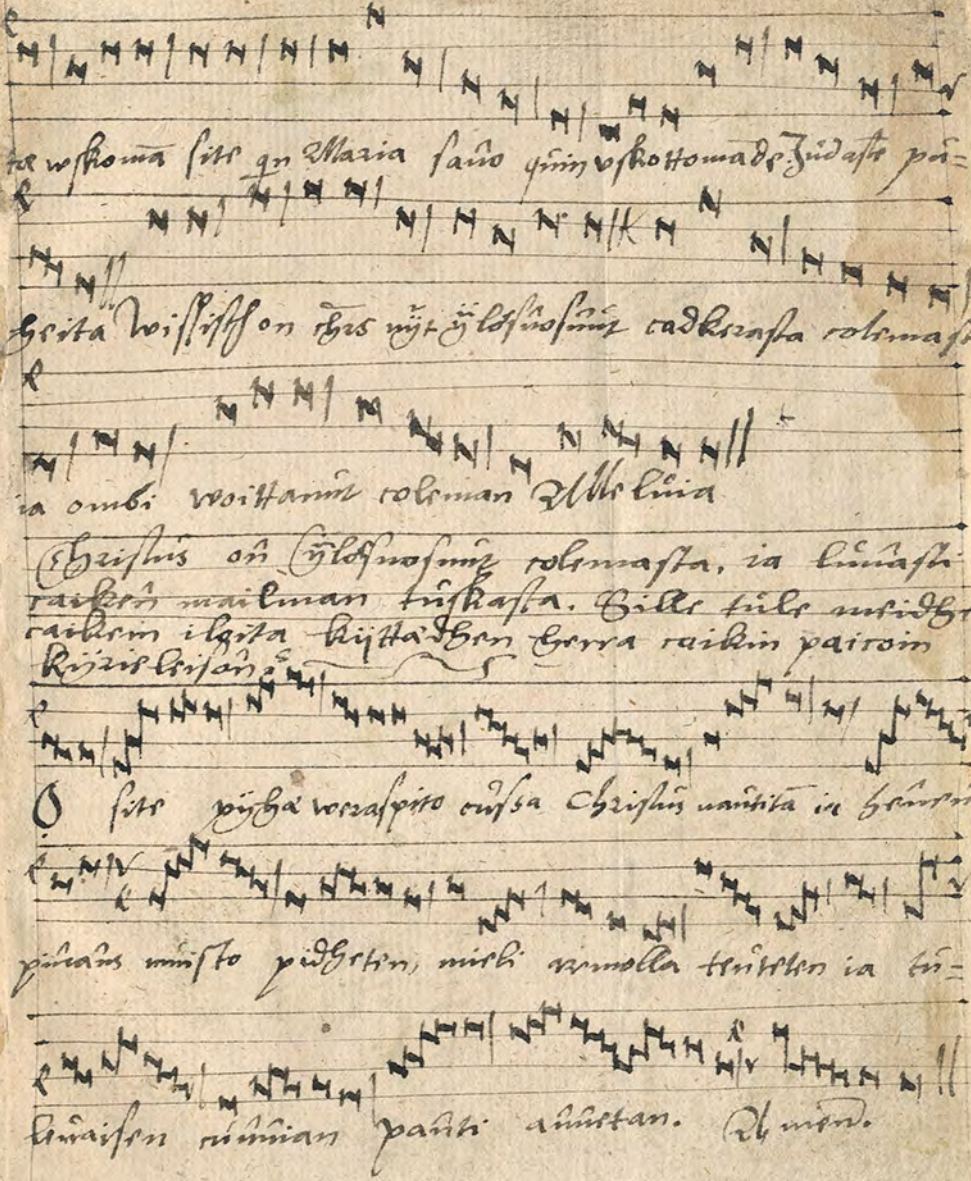

317. II. 40.

~~316. VI.~~

~~Raamatunäitus.~~

Rv. Hartauskirj.

Nr. X